

Febelfin in 2021

acties en hoogtepunten

Volg Febelfin online
en via sociale media.

Schrijf in op onze [nieuwsbrief](#) en
ontvang al onze nieuwsberichten.

www.febelfin.be

INHOUD

- 4 Voorwoord
- 5 Kerncijfers
- 6 Waarvoor staat Febelfin?

01

Financiering van de economie

- 9 Retail Banking & Corporate Banking
- 12 Financial Markets & Infrastructure

02

Veiligheid, soliditeit en permanente compliance van de financiële sector

- 13 Regulatory affairs
- 17 Tax Affairs
- 18 Payments & Operations
- 24 Financial Markets & Infrastructure

03

Digitaal bankieren

- 25 Payments & Operations
- 28 Retail Banking

04

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord bankieren

- 31 Sustainable Finance
 - 31 Corporate banking
 - 32 Asset Management & Private Banking
 - 33 Retail Banking
 - 35 Social Affairs
-
- 40 Tot slot
 - 41 Bijlage: het duurzaamheidsverslag van Febelfin

Voorwoord

2021 zal de geschiedenis ingaan als een jaar waarin belangrijke maatregelen werden ingevoerd en dat werd gekenmerkt door een sterke mobilisatie en inzet van de financiële sector.

Ten eerste heeft de financiële sector zich meer dan ooit toegelegd op de ondersteuning van de economie. De steunmaatregelen voor personen en bedrijven in financiële moeilijkheden door de coronacrisis werden immers verlengd. De sector had ook een luisterend oor voor de mensen en bedrijven die werden getroffen door de catastrofale overstromingen die ons land hebben getroffen. Afgezien van deze gebeurtenissen was 2021 een jaar van herstel. De sector zorgde voor de continuïteit van zijn financieringsactiviteiten en zette zich volledig mee in voor het herstel van de economie. Op die manier toonde de sector hoe zij de samenleving kan bijstaan.

Daarnaast werden er een aantal krachtige acties gevoerd op het vlak van digitale inclusie. In een tijd waarin de wereld steeds digitaal wordt, krijgt dit voortdurend de aandacht. Banken innoveren en ontwikkelen instrumenten om tegemoet te komen aan de noden van de consument, maar ze letten er ook op dat ze niemand in de steek laten. Digitale inclusie maakt dan ook integraal deel uit van ons maatschappelijk engagement.

Ook beveiliging was een centraal thema in het denken over digitale transformatie. De sector investeert voortdurend in het waarborgen van een betere beveiliging van persoonsgegevens en financiële activa.

In 2021 begeleidde de sector ook de overgang naar meer duurzaamheid. En blijft dit ook doen. Financiële instellingen zijn immers op alle niveaus betrokken bij dit thema: als organisatie, maar ook in hun financiering van de economie. Zij zijn een echte schakel in de keten voor een meer duurzame samenleving.

Ten slotte heeft de financiële sector via diverse initiatieven ook zijn rol als gatekeeper in de strijd tegen witwaspraktijken en de financiering van terrorisme. De banken hebben hun verantwoordelijkheid bij het opsporen van frauduleuze praktijken volledig opgenomen.

Kortom, dit zijn allemaal thema's en uitdagingen die zich concentreren rond onze strategische pijlers: financiering van de economie, veiligheid en soliditeit van de financiële sector, digitaal bankieren en duurzaam bankieren. Deze pijlers vormen een echte rode draad doorheen de ontwikkeling van onze prioriteiten. Daarom vormen ze ook de rode draad in dit jaarverslag, dat onze acties en hoogtepunten voor 2021 toelicht.

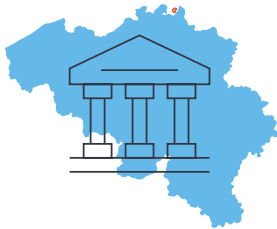
We wensen u veel leesplezier.

Karel Baert

KERNCIJFERS

De Belgische banksector in enkele kerncijfers:

Er zijn **81**
banken in België ¹

Er zijn in totaal
3.815
bankkantoren ²

KERNTAKEN

€ 270,6
miljard

Krediet aan gezinnen

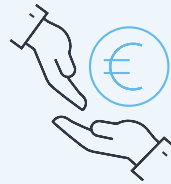
€ 157,9 miljard

Krediet aan Belgische niet-financiële ondernemingen

€ 59,9 miljard

Krediet aan Belgische overheid

(11/2021; op territoriale basis)¹

46.517

personen tewerkgesteld
in de banksector

2.550 aanwervingen
in 2021

(voorlopige cijfers) ²

In 2021 werden,
herfinancieringen niet
meegerekend, bijna
206.946 hypothecaire
kredietovereenkomsten

afgesloten voor een totaalbedrag
van bijna

€ 31,6 miljard ⁴

In 2021 werden, herfinancieringen
niet meegerekend, bijna 226.233
hypothecaire kredietovereenkomsten
met bedrijven afgesloten voor een
totaalbedrag van bijna

37,8 miljard € ²

€ 298,4
miljard

op gereglementeerde spaarboekjes ¹

- 17% van de spaargelden in 2021 werd belegd in fondsen. Dit is hoger dan het Europese gemiddelde (8%) ⁶
- Sinds 2014 is cumulatief meer dan 70 miljard euro in fondsen belegd ⁶
- 1,768 miljoen Belgen bezaten samen een totaalbedrag van 24,6 miljard euro in de vorm van pensioenspaarfondsen ⁶
- Het nettovermogen van beursgenoteerde fondsen in België bedroeg eind september 2021 263,5 miljard euro ⁶

8,2%

rendement op
eigen vermogen ³

14,7
miljoen

abbonementen
internetbanking

10,2
miljoen

abbonementen
mobiel bankieren

(voorlopige cijfers) ²

In 2021 werd voor

€ 26,7 miljard

aan consumentenkredieten
verleend ⁴

88,7%

van het spaargeld
wordt omgezet in
leningen ¹

2,96 miljard

kaartbetalingen in 2021

57,7%

contactloze betalingen (cijfer 2021) ⁵

148,3 miljoen

geldafhalingen. In 2021 hadden
de Belgen toegang tot

5.479

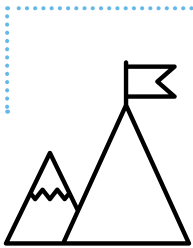
geldautomaten
van banken (cijfer 2021) ⁵

€ 1.485,6 miljoen

aan bijkomende bankbelastingen
(naast de traditionele vennootschapsbelasting draagt de banksector ook
met specifieke belastingen bij aan de overheidsfinanciën) ²

WAARVOOR STAAT FEBELFIN?

Missie

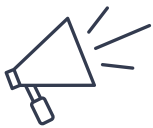
Een financiële sector ontwikkelen die inspelt op de behoeften van de samenleving.

Waarden

- Verantwoordelijk, samenwerkend, doelgericht
- Proactief
- Innovatief
- Geloofwaardig

4 kerntaken

Standpunten innemen

voor en door leden

Lobbyen

op regionaal, nationaal en Europees niveau, maar ook deelnemen aan sociale onderhandelingen en in dialoog treden met een ruim netwerk van stakeholders.

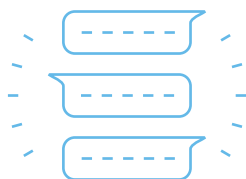
Diensten verlenen

- informeren
- duiden en advies geven
- projecten begeleiden
- opleiding verstrekken via Febelfin Academy

Communiceren

met de leden en het grote publiek en deelnemen aan debatten op professioneel, politiek, maatschappelijk en educatief vlak.

“Als woordvoerder van de financiële sector beantwoordde Febelfin 508 persoproepen in 2021.”

Strategische doelstellingen

Noden

Tegemoetkomen aan de dagelijkse financiële noden in alle fases van het leven.

Financiering

De juiste antwoorden bieden op de financieringsnoden van particulieren, bedrijven, overheden en hun projecten.

Diensten

Innovatieve, veilige en kwaliteitsvolle financiële diensten binnen het bereik van alle burgers brengen.

Dialogoog

Luisteren naar de maatschappelijke noden en in dialoog treden met een ruim netwerk van partners en stakeholders, die samen willen streven naar een duurzame financiële sector.

Openheid

Werken aan een stabiel, duurzaam en billijk regelgevings- en bedrijfsklimaat.

De strategische doelstellingen werden vertaald in 4 prioriteiten, die weliswaar verder kunnen worden uitgebreid:

Financiering van de economie

Veiligheid, soliditeit en voortdurende conformiteit van de financiële sector

Digitaal bankieren

Duurzaam bankieren ten dienste van de maatschappij

Dit jaarverslag is opgesteld rond deze vier prioritaire pijlers. Elke pijler omvat een selectie van de belangrijkste projecten die de verschillende businesslines van Febelfin in 2021 hebben gerealiseerd.

De meeste van deze projecten hebben een evolutief karakter en worden dan ook verder opgevolgd in 2022.

01. Financiering van de economie

De financiering van de economie is de kerntaak van banken. Zij scheppen kansen voor mensen en bedrijven om te groeien, waardoor de economie in beweging blijft.

Ook in 2021 bleven de banken zich ten volle inzetten voor de ondersteuning van alle consumenten, bedrijven en zelfstandigen met financiële moeilijkheden als gevolg van de pandemie en de overstromingen. De financiële sector heeft zich meer dan ooit toegelegd op de ondersteuning en het herstel van de economie. Zo kenden de banken in 2021 een groot aantal leningen toe aan bedrijven en particulieren.

Retail Banking en Corporate Banking

Ondersteuning van de financiering van de economie in de context van de coronacrisis

In 2021 bleef de coronacrisis zwaar doorwegen op de economie van ons land. De financiële situatie van heel wat particulieren en bedrijven bleef onder grote druk staan. In deze context besloot de financiële sector de in 2020 gelanceerde steun- en begeleidende maatregelen te verlengen.

BETALINGSUITSTEL VOOR HYPOTHECAIRE KREDIETEN

In maart 2020 kondigden de financiële sector, de minister van Financiën en de Nationale Bank van België een eerste reeks steunmaatregelen aan om de gezinnen door de moeilijke periode van de coronacrisis te helpen. Op dat moment konden particulieren uitstel van betaling aanvragen voor maximaal 6 maanden, gevolgd door een verlenging tot maximaal 9 maanden (met als uiterste termijn 31 december 2020). In 2021 besloot de sector zijn engagement te handhaven en maximale steun te bieden. Daartoe werd een **Tweede Charter** opgesteld. Particulieren die nog steeds in financiële moeilijkheden verkeerden, konden gedurende een periode van maximaal 3 maanden opnieuw uitstel van betaling aanvragen voor de hoofdsom en de rente van hun hypothecaire lening. Het verzoek om uitstel van betaling moest vóór eind maart 2021 worden ingediend en kon dus tot uiterlijk eind juni 2021 lopen.

BETALINGSUITSTEL VOOR CONSUMENTENKREDIETEN

Naast de mogelijkheid om in de eerste maanden van 2021 uitstel van betaling aan te vragen voor hypothecaire leningen, was het ook mogelijk **om opnieuw uitstel van betaling te vragen voor consumentenkrediet**. Consumenten konden tussen 1 februari en eind maart 2021 voor een

periode van maximaal drie maanden uitstel van betaling aanvragen voor de hoofdsom en de rente van hun consumentenkrediet. Het uitstel van betaling zou kunnen worden verleend tot uiterlijk eind juni 2021.

BETALINGSUITSTEL VOOR ONDERNEMINGSKREDIETEN

In 2021 hebben de banken ook extra inspanningen geleverd om gezonde bedrijven door de crisis te helpen. Het **Tweede Charter** inzake betalingsuitstel bood bedrijven de mogelijkheid om tot 31 maart 2021 betalingsuitstel te krijgen voor hun ondernemingskrediet. Deze termijn is verlengd tot 30 juni 2021. Alle andere bestaande voorwaarden van dit charter, met inbegrip van de maximumduur van het betalingsuitstel van 9 maanden, bleven van kracht.

Voor de ondernemingen die de maximumtermijn van 9 maanden betalingsuitstel al hadden bereikt en die financieel gezond waren, gingen de banken een nooit gezien engagement aan om deze ondernemingen de kans te geven deze crisis te boven te komen. Zij konden immers een bijkomend betalingsuitstel krijgen tot 30 juni 2021. Dit engagement ging verder dan de mogelijkheden die door de Europese Bankautoriteit waren voorzien. Alle voorwaarden die gepaard gaan met dit engagement zijn opgenomen in een **Derde Charter**.

STAATSGARANTIEREGELINGEN

Naast de regeling voor betalingsuitstel voor ondernemingskredieten werd de mogelijkheid voor kmo's uitgebreid om kredieten met een looptijd van één tot vijf jaar met een staatsgarantie te krijgen. De oorspronkelijke termijn voor kredietaanvragen, 30 juni 2021, is dus verlengd tot 31 december 2021.

Tijdens de coronacrisis hebben gezinnen en bedrijven maximaal gebruikgemaakt van de oplossingen aangeboden door de financiële sector. Zo bedroeg op het hoogtepunt van de bancaire steunmaatregelen het uitstaand bedrag aan hypothecaire leningen met betalingsuitstel 13,1 miljard euro, en 24,3 miljard euro voor de ondernemingskredieten. Tegelijkertijd bedroegen de uitstaande leningen onder staatsgarantie I 1,7 miljard euro en deze onder staatsgarantie II meer dan een half miljard euro.

"PRAAT MET JE BANKIER VOOR HET TE LAAT IS"

Om zoveel mogelijk bedrijven en particulieren door deze crisis te loodsen, nodigde Febelfin hen uit om tijdig contact op te nemen met hun bank, nog vóór het betalingsuitstel afliep. Bedrijven en huishoudens kregen de kans om met hun bank oplossingen op maat te vinden, buiten de coronamaatregelen om. Febelfin richtte zich daarom

uitdrukkelijk tot bedrijven en particulieren om hen aan te sporen met hun bank te praten.

Bij deze gelegenheid heeft Febelfin opnieuw haar brochures gepubliceerd "Praat met je bankier voor het te laat is". Deze geven **particulieren** en **ondernemingen** een overzicht van de verschillende oplossingen waarvan zij kunnen gebruikmaken bij betalingsmoeilijkheden.

Brochures "Praat met je bankier voor het te laat is" voor particulieren en voor ondernemingen.

CORONA-CONTACTPUNTEN

Om vragen van particulieren en ondernemingen over de steunmaatregelen te beantwoorden, werden bij het begin van de crisis twee contactpunten opgericht. In 2021 bleef Febelfin ingaan op verzoeken om informatie.

Steun bij financiële problemen als gevolg van de overstromingen.

In juli 2021 werd België getroffen door zware overstromingen. Deze overstromingen veroorzaakten enorme schade en troffen heel wat mensen en ondernemingen. Febelfin kondigde aan dat de financiële sector klaar stond om deze mensen en ondernemingen te helpen om snel een oplossing te vinden voor eventuele financiële problemen.

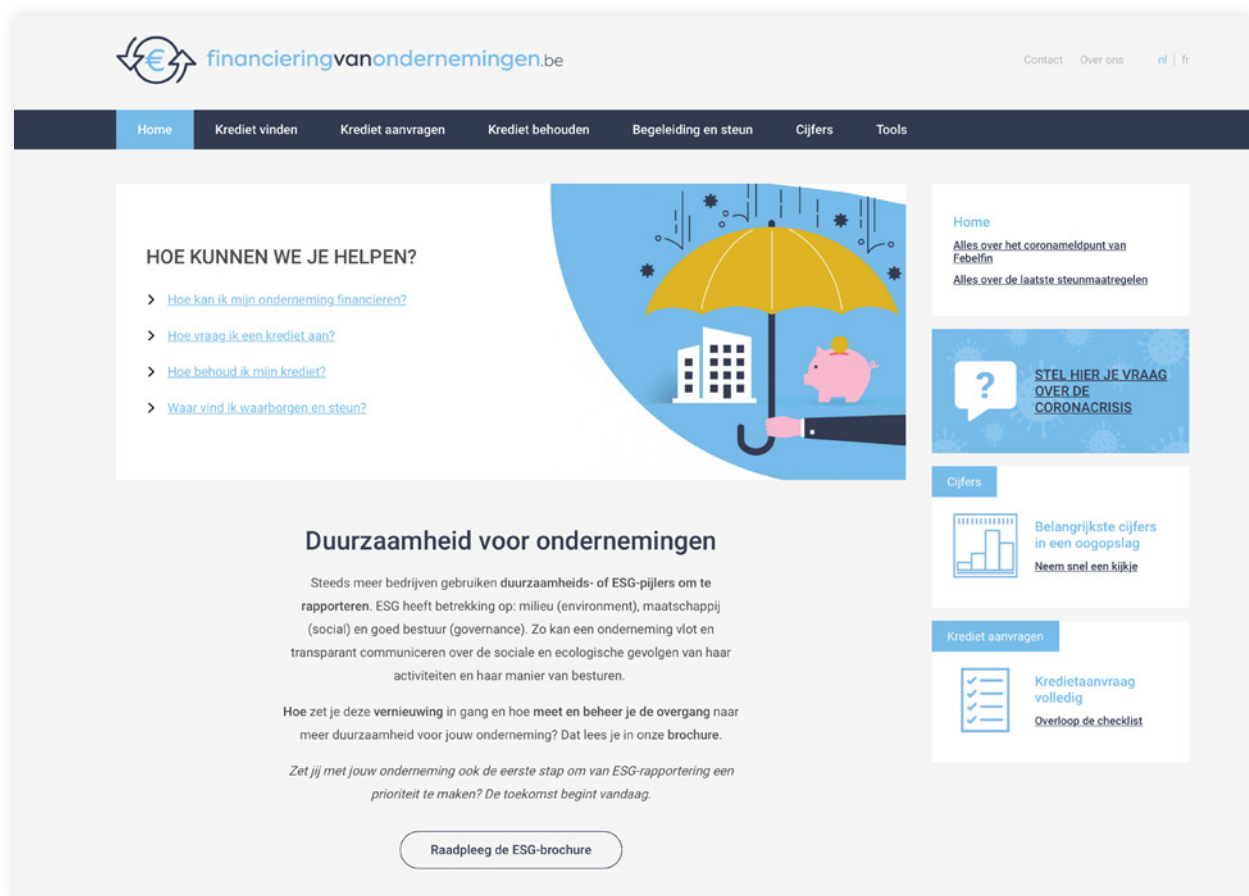
Personen en gezinnen die het moeilijk hadden om hun leningen terug te betalen kregen de raad om snel contact op te nemen met hun bank of kredietverlener om samen naar mogelijke oplossingen te zoeken. Deze boodschap richtte zich ook

tot ondernemingen, die eveneens de steun van hun bank konden krijgen.

Bovendien werkten de kredietverleners samen met de verzekeraars om elk geval snel en op gecoördineerde wijze te onderzoeken.

Herziening van de website "Financiering van ondernemingen"

Ondernemers die op zoek zijn naar, of nood hebben aan financiering voor hun bedrijf kunnen surfen naar de website financieringvanondernemingen.be. Deze werd in maart 2021 in een gloednieuw jasje gestoken. De vernieuwde website geeft antwoorden op alle vragen rond financieringsmogelijkheden, het vinden, aanvragen en behouden van krediet. Ondernemers konden er ook terecht voor tools, advies en meer informatie over de maatregelen die de banksector in samenwerking met de overheid had gepland om bedrijven die getroffen werden door de coronacrisis te ondersteunen.

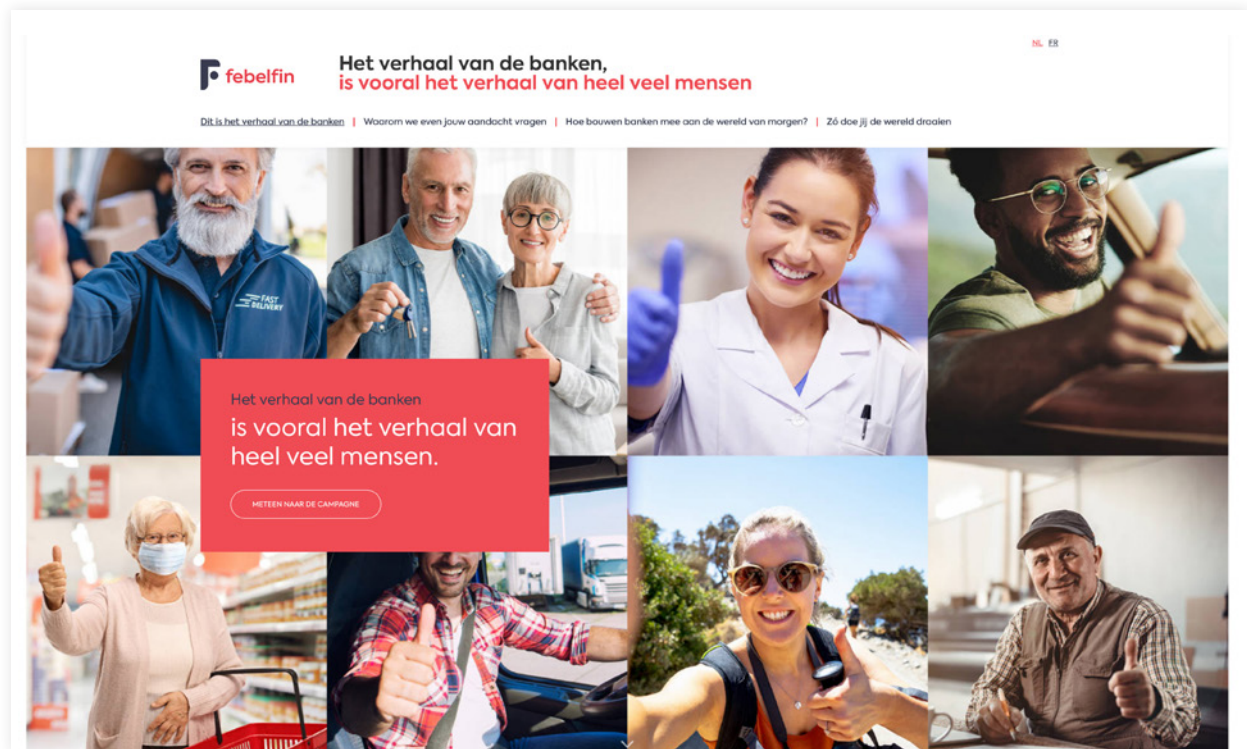
The screenshot shows the homepage of the website www.financieringvanondernemingen.be. The header includes the logo and navigation links: Home, Krediet vinden, Krediet aanvragen, Krediet behouden, Begeleiding en steun, Cijfers, Tools. The main content area features a large illustration of a hand holding a yellow umbrella over a building and a piggy bank, with the text "HOE KUNNEN WE JE HELPEN?" and four links: "Hoe kan ik mijn onderneming financieren?", "Hoe vraag ik een krediet aan?", "Hoe behoud ik mijn krediet?", and "Waar vind ik waarborgen en steun?". Below this is a section titled "Duurzaamheid voor ondernemingen" with text about ESG reporting and a button "Raadpleeg de ESG-brochure". On the right side, there are several widgets: "Home" with links to coronameetpunt and steunmaatregelen, "STEL HIER JE VRAAG OVER DE CORONACRISIS", "Cijfers" with a bar chart and link "Belangrijkste cijfers in een oogopslag", and "Krediet aanvragen" with a checklist icon and link "Kredietaanvraag volledig Overloop de checklist".

Campagne "Jij doet de wereld draaien" over de rol van de banken

In juni 2021 lanceerde Febelfin de campagne "Jij doet de wereld draaien" om aan de consument uit te leggen wat banken met zijn spaargeld doen, hoe ze werken, enz. Het doel was de sector voor te stellen aan de hand van concrete voorbeelden en duidelijke toelichting, en aan te tonen dat

bankieren de wereld doet draaien. De campagne was bedoeld om relevante informatie te verstrekken over de activiteiten van banken om sommige vooroordelen over de sector weg te nemen.

Febelfin heeft hiervoor een **nieuwe website** online gezet. De campagne werd ook via video's op sociale media uitgezonden. Dit initiatief zal in 2022 worden voortgezet.

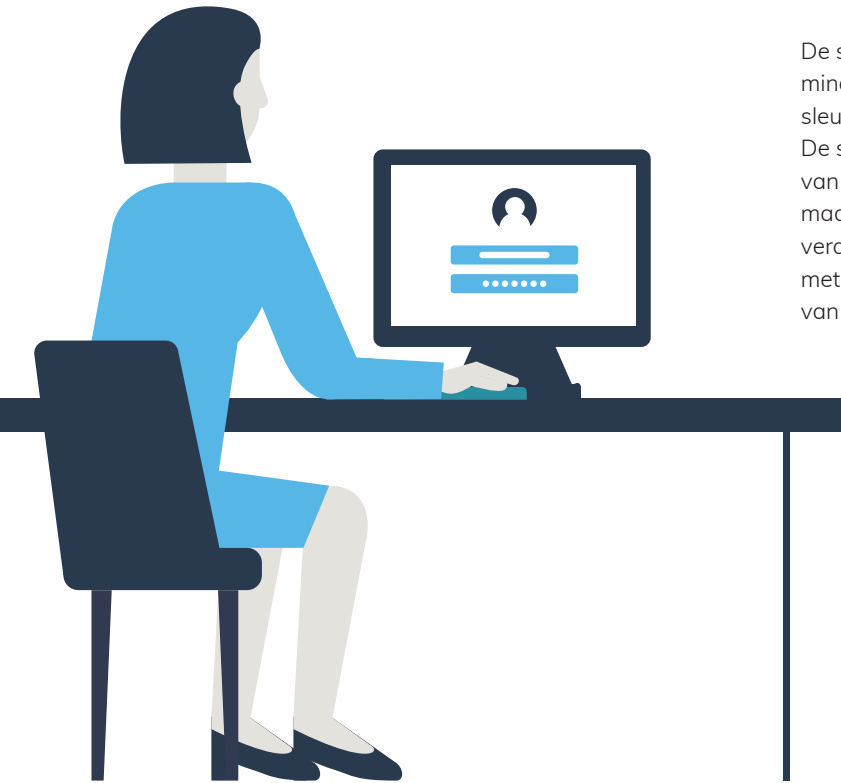
Financial Markets & Infrastructure

Capital Markets Union (CMU)

De Unie van kapitaalmarkten (CMU) streeft naar een interne kapitaalmarkt. Het doel is om geld - investeringen en spaargeld - doorheen de Europese Unie te laten circuleren, zodat consumenten, investeerders en bedrijven het kunnen benutten, waar zij zich ook bevinden. In 2021 gaf de Europese Commissie een impuls om de belangrijke financieringsbehoeften in het kader van duurzame financiering en vermindering

van de klimaatimpact te ondersteunen. Febelfin werkte met haar leden aan de verschillende actieplannen en prioriteiten die door de Europese Commissie werden vastgelegd, in samenwerking met de Europese Bankfederatie (EBF) en verschillende werkgroepen waaraan Febelfin deelneemt. Febelfin wisselt voortdurend feedback en opmerkingen van de leden uit via het Financial Markets & Infrastructure Committee.

02. Veiligheid, soliditeit en permanente compliance van de financiële sector

De strijd tegen de financiële en georganiseerde criminaliteit blijft een uitdaging en banken spelen een sleutelrol bij het opsporen van financiële fraude. De strijd tegen het witwassen van geld is ook een van de prioriteiten van Febelfin. Dit is echter een maatschappelijk probleem en vereist een gedeelde verantwoordelijkheid. Daarom blijft samenwerking met de autoriteiten en een hele reeks stakeholders van essentieel belang.

In de context van de toenemende digitalisering is cyberbeveiliging ook een centraal aandachtspunt voor financiële instellingen. Zij gebruiken alle middelen die tot hun beschikking staan om op alle niveaus een veilige omgeving te bieden.

Bovendien moet de financiële sector voortdurend voldoen aan en zich zo efficiënt mogelijk aanpassen aan de talrijke wetten en voorschriften die zowel op nationaal als Europees niveau worden uitgevaardigd.

Regulatory affairs

Opvolging van 'Prudential' dossiers

COVERED BONDS

Het is essentieel een gezonde en sterke financiële sector te waarborgen. Dit jaar benadrukten verschillende regelgevingsinitiatieven de noodzaak van een goed bestuur (corporate governance) en een strikt risicobeheer van financiële instellingen. De sector neemt actief deel aan deze initiatieven. De Europese richtlijn inzake gedekte obligaties (covered bonds) vereiste een herziening van de Belgische regels inzake de uitgifte van gedekte obligaties wat betreft de waarderingsmethode en de informatieverstrekking aan beleggers. Via Febelfin werden de Belgische emittenten betrokken bij de omzetting van deze maatregelen via een constructieve dialoog met de regelgevende instantie.

UITBESTEDING

Het afgelopen jaar legde Febelfin zich ook toe op het ondersteunen van Belgische banken bij de implementatie van de nieuwe vereisten inzake uitbesteding van de Europese Bankautoriteit. Dit zijn regels waaraan instellingen zich moeten houden wanneer zij bepaalde functies, vooral kritieke of belangrijke functies, uitbesteden. Daartoe werd een sectornorm met de principes van uitbesteding opgesteld, die geldt als minimumnorm om banken te ondersteunen bij hun uitbestedingsanalyses.

BANKING PACKAGE

Tot slot publiceerde de Europese Commissie eind 2021 de nieuwe "Banking Package". Dit pakket streeft ernaar het risicobeheer van banken verder te versterken door enerzijds het laatste deel van het Bazel III-akkoord uit te voeren en anderzijds ESG-risico's op te nemen in het regelgevingskader. Febelfin heeft de impact van het bankenpakket voor het einde van het jaar geanalyseerd en heeft enkele prioriteiten voor de Belgische banksector vastgelegd. Het is hier belangrijk een

goed evenwicht te vinden tussen de nood aan kapitaal en de financiering van de economie. In dit verband zijn de erkenning van de Belgische hypothecaire mandaten in het prudentiële regelgevingskader en de permanente invoering van een voorkeursbehandeling voor woning-hypotheek met laag risico prioriteiten voor de Belgische banksector. Op basis van deze prioriteiten zal Febelfin haar werkzaamheden voortzetten en in 2022 de dialoog aangaan met de regelgevende en toezichhoudende autoriteit.

Opvolging van 'Legal' dossiers

BURGERLIJK WETBOEK

Op 1 november 2020 is de wet van 13 april 2019 tot vaststelling van een Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van een boek 8 "Bewijs" in werking getreden. Sindsdien wordt het Burgerlijk Wetboek van 21 maart 1804 het "oude Burgerlijk Wetboek" genoemd. Dit (nieuwe) Burgerlijk Wetboek zal uiteindelijk uit negen boeken bestaan. Voor sommige van deze boeken zijn de parlementaire werkzaamheden in 2021 begonnen of voortgezet.

Gezien het belang van de basisregeling in het Burgerlijk Wetboek werden de parlementaire werkzaamheden binnen Febelfin op de voet gevolgd door speciaal hiervoor samengestelde werkgroepen. Rekening houdend met de belangen van de banksector, werd de in voorbereiding zijnde wetgeving onderzocht aan de hand van effectbeoordelingen. Waar nodig werd actief ingegrepen. De follow-up van de nieuwe regels van het Burgerlijk Wetboek blijft uiteraard het komende jaar/de komende jaren op de agenda staan.

VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

In april 2021 werkte de sector mee aan de evaluatie van de wet van 30 juli 2018 over de bescherming van natuurlijke personen op het vlak van de verwerking van persoonsgegevens. Deze evaluatie werd eerder dat jaar geïnitieerd door de

Staatssecretaris voor Privacy, Matthieu Michel. Naast de sterke punten van de verordening kon de sector ook zijn algemene bedenkingen uiten, met enkele aandachtspunten voor de lacunes die soms rechtsonzekerheid veroorzaken (bv. spanningsvelden met andere wetgeving, gebrek aan duidelijke richtlijnen of definities) en voor de uitdagingen die de verordening kan inhouden wanneer banken willen innoveren. Op basis van de ontvangen feedback heeft de Staatssecretaris een rapport voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers opgesteld met aanbevelingen om onder meer het regelgevend kader voor gegevensbescherming aan te vullen en te versterken.

Daarnaast droeg de sector ook actief bij aan een open raadpleging over ontwerp-aanbevelingen over de verwerking van biometrische gegevens, die op 16 juli 2021 door de Gegevensbeschermingsautoriteit is gelanceerd. De aanbeveling werd inmiddels eind november 2021 gepubliceerd. Het onderwerp zelf vereist echter nog verdere initiatieven, aangezien er momenteel in de Belgische wetgeving een juridisch vacuüm bestaat met betrekking tot de verwerking van biometrische gegevens in bepaalde situaties, hetgeen ook wordt bevestigd in het verslag van staatssecretaris Matthieu Michel. In het licht van de aankondigingen door de staatssecretaris over de versterking van het regelgevingskader van de gegevensbeschermingsautoriteit zullen verdere stappen worden ondernomen om deze leemte op te vullen.

Opvolging van 'Compliance' dossiers

BESTRIJDING VAN WITWASPRAKTIJKEN

Na het pleidooi van Febelfin in 2020 voor een nauwere samenwerking in de strijd tegen het witwassen van geld, werd in juni 2021 officieel het publiek-private AML-overlegplatform gelanceerd. Na de startvergadering werd onder meer prioriteit gegeven aan de uitwisseling van informatie en gegevens. Daarom bestudeert een werkgroep hoe alle betrokken partijen (CTIF, FSMA, NBB, de Schatkist, PayBelgium, Assuralia en Febelfin) op een wettelijke manier informatie kunnen uitwisselen.

« Net zoals de politie op de weg een partner nodig heeft om criminelen op te sporen, hebben ook banken partners nodig in de strijd tegen financiële criminaliteit. En dit platform voldoet perfect aan deze nood van de sector. Het voegt een nieuwe dimensie toe aan de strijd tegen het witwassen van geld. »

— Karel Baert, CEO van Febelfin

Daartoe werd ook overlegd met collega's uit Nederland om na te gaan hoe zij hun publiek-private samenwerking hebben gestructureerd en op welke manier zij informatie uitwisselen over de strijd tegen witwaspraktijken. Het overleg komt nu op kruissnelheid en zal op korte termijn concrete

projecten aanwijzen waarover nuttige informatie tussen de partners uitgewisseld kan worden.

In het kader van de bestrijding van witwaspraktijken heeft Febelfin ook een **brochure** gemaakt die een overzicht geeft van de inspanningen die worden geleverd door de Belgische banksector.

Febelfin becommentarieerde in 2021 ook de belangrijke circulaire van de NBB over de naleving van de antiwitwasregels bij de repatriëring van tegoeden uit het buitenland. De circulaire geeft richtlijnen over hoe banken hun antiwitwasbeleid met betrekking tot de repatriëring van tegoeden uit het buitenland moeten organiseren. De tekst legt uit hoe banken de antiwitwaswetgeving in concrete situaties moeten toepassen en welke onderzoeken zij moeten uitvoeren, waarbij ook rekening wordt gehouden met de verschillende fiscale regularisatieprocedures. In het geval van repatriëringen is het bijvoorbeeld niet altijd evident om in het bezit te komen van bewijsstukken over de herkomst van activa, aangezien de klant gelden kan hebben geërfd van een overleden grootouder. De circulaire gaat dieper in op dergelijke gevallen en geeft de bank een aantal nuttige richtlijnen om de zaak naar behoren te behandelen. Ook de interactie met andere stakeholders, zoals de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI), wordt toegelicht in de circulaire. De tussenkomst van Febelfin heeft een aantal belangrijke verduidelijkingen opgeleverd die de financiële instellingen helpen om de theorie in de praktijk toe te passen.

De sector heeft ook met grote belangstelling het door de Europese Commissie op 21 juli 2021 aangekondigde "AML Package" gevolgd, dat een ingrijpende hervorming van de antiwitwaswetgeving van de EU omvat. Maar liefst vier wetgevend teksten zullen de komende maanden en jaren worden besproken om het regelgevingskader te harmoniseren. Febelfin volgt deze evolutie op de voet en heeft via de Europese Bankfederatie commentaar geleverd op de teksten. In het algemeen staat de sector positief tegenover de voorstellen van de Commissie, maar er is zeker ruimte voor verbetering, bijvoorbeeld voor de versterking en het gebruik van het UBO-register, de uitvoering van de risicogebaseerde benadering en de oprichting van de nieuwe antiwitwasautoriteit.

Brochure over de bestrijding van witwaspraktijken

MIFID

Daarnaast was er een belangrijke ontwikkeling op het gebied van de bescherming van beleggers. Op 2 augustus 2021 heeft Europa een nieuwe Gedelegeerde Verordening MiFID (EU) gepubliceerd die banken vanaf augustus 2022 verplicht om bij hun financieel advies te vragen naar de specifieke voorkeuren van de klant op het vlak van duurzaamheid. Naast de traditionele vragen over kennis en ervaring, financiële draagkracht en het doel van de belegging zal de bank ook moeten polsen naar wat de belegger op het vlak van duurzaamheid verkiest om zijn profiel te kunnen opstellen. Febelfin heeft de Gedelegeerde Verordening (EU) bestudeerd en probeert nu, samen met haar leden, een werkbaar operationeel en juridisch kader uit te werken (o.a. door te pleiten voor een afstemming op andere Europese wetgeving over duurzaamheid, zoals de SFDR en de taxonomie).

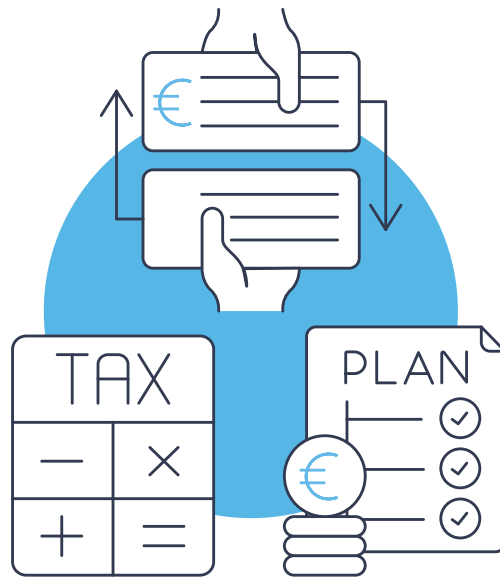
Tax Affairs

Een druk belastingjaar: opvolgen en implementatie van de fiscale wijzigingen

Met de installatie van de federale regering De Croo in het najaar van 2020 werden eind 2020 de eerste belastingwetsontwerpen met het oog op de omzetting van politieke akkoorden goedgekeurd voor uitvoering in de loop van 2021.

Wij vermelden slechts twee van de belangrijkste fiscale projecten, die niet alleen intrinsiek gevoelig zijn, maar die ook beschikken over een belangrijke operationele dimensie voor financiële tussenpersonen:

- De invoering van de **jaarlijkse belasting op effectenrekeningen**, een nieuwe versie na de afschaffing van de eerste herziening, vereiste een grondige verduidelijking van de door de wetgever gehanteerde nieuwe begrippen en een volledige herprogrammering in de berekeningssystemen en inning van deze nieuwe belasting. Zonder zich uit te spreken over de opportuniteit van de maatregel, betreurt de sector dat er geen intensiever voorafgaand overleg is geweest om de rechtszekerheid van de regels volledig toe te lichten. We merken ook op dat het door de regering verwachte rendement (430 miljoen euro) de grootste post is van de begrotingsinspanning die door de regering tijdens de eerste ronde van de begroting werd besloten.
- De uitbreiding van het **Centraal Aanspreekpunt (CAP) van de rekeningsaldi** waardoor dit instrument wordt omgevormd tot een gevoelige databank, die op een soort vermogensregister begint te lijken. Naarmate het CAP zich ontwikkelt tot een steeds uitgebreider instrument, is het essentieel dat de toegang tot de gegevens strikt wordt geregeld door duidelijke en evenredige voorwaarden. Dit moet uiteraard worden gezien in de context van de algemene regels inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die de financiële sector na aan het hart liggen. De toekomst zal uitwijzen of de wetgever erin geslaagd is het gebruik van dit instrument voor passende doeleinden goed te reguleren en tegelijkertijd voldoende bescherming van persoonsgegevens te waarborgen.

De Europese en internationale fiscaliteit blijft niet achter en ondergaat eveneens grote veranderingen. Deze weerspiegelen vooral het internationale karakter en de digitalisering van onze economie. Terwijl de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) momenteel de mogelijkheid heeft een nieuw internationaal fiscaal kader voor de vennootschapsbelasting voor te stellen, zal de Europese Unie deze voorstellen naar verwachting geleidelijk omzetten in bindende teksten. De gevoeligheid van het fiscale domein en de unanimiteitsregel zouden enige vooruitgang kunnen afremmen of bemoeilijken. Febelfin zet zich in nauwe samenwerking met het VBO en de EBF in voor het behoud van een evenwichtig en aantrekkelijk fiscaal kader, waarbij de rechtszekerheid zo veel mogelijk wordt gewaarborgd.

Er is in 2021 ook veel vooruitgang geboekt op gebied van internationale uitwisseling van informatie, die al een aantal jaren geconfronteerd werd met bepaalde knelpunten.

Op regionaal niveau verwijzen we naar de goedkeuring van de belastinghervorming in Wallonië op het einde van het jaar, die een weerslag zal hebben op de vermogensplanning.

Hoewel de COVID-periode andere belangrijke prioriteiten, waaronder de begroting en de fiscaliteit, wat heeft overschaduwd, mag worden verwacht dat de regeringen van het land ook de komende maanden voor belangrijke uitdagingen zullen komen te staan, die voorzichtig zullen moeten aangepakt worden, op een moment dat de algemene fiscale druk al zeer hoog is.

Payments & Operations

Bestrijding van phishing en diverse fraudepraktijken

SAMENWERKING EN OPVOLGING VAN DE INITIATIEVEN VOOR FRAUDE-BESTRIJDING

Omdat phishing is uitgegroeid tot een maatschappelijk probleem werkt Febelfin met tal van stakeholders samen in de strijd tegen dit fenomeen. Er is regelmatig overleg en informatie-uitwisseling met het Centrum voor Cyberbeveiliging België, de telecomsector, de politie, het parket, de overheid en justitie. Het doel is informatie uit te wisselen over fraudetechnieken, doeltreffende maatregelen, vervolgingsmethoden, enz.

Samen met deze stakeholders werden ook initiatieven en projecten ontwikkeld, zoals het Belgische Anti-Phishing Shield, dat waarschuwt voor kwaadaardige sites, of het blokkeren van telefoonspoofing (misbruik van telefoonnummers van banken).

De technische werkgroepen binnen Febelfin bieden de banken ook de mogelijkheid tot onderling overleg, zodat ze informatie kunnen delen over

nieuwe fraudetechnieken, de regels die worden gebruikt om deze fraudegevallen op te sporen, de maatregelen en tegenmaatregelen die moeten worden genomen, enz.

Febelfin pleit ook voor een wetgeving die banken de mogelijkheid biedt om de identiteit van een klant mee te delen aan andere banken in geval van een betalingsincident of een lening. Bovendien volgt Febelfin de wet die "content scanning" van sms-berichten en het blokkeren ervan in geval van frauduleuze inhoud mogelijk maakt. Febelfin pleit ook voor een nieuwe definitie van digitale fraude, aangezien de huidige wet niet meer is aangepast aan het fenomeen phishing.

Tot slot onderzoeken Febelfin en haar leden actief hoe ze de diensten van Card Stop in de toekomst kunnen uitbreiden. Eind 2021 werd een eerste fase afgerond: op de website van Card Stop werd een nieuwe pagina online gezet met alle contactgegevens per bank in geval van fraude. De andere fases worden in de loop van 2022 ontwikkeld.

SENSIBILISERING ROND PHISHING

Preventie bij consumenten speelt een belangrijke rol in de strijd tegen phishing. Daarom lanceerden het Centrum voor Cybersecurity België (CCB), de Cyber Security Coalition en Febelfin in november 2021 een preventiecampagne onder de naam "Wees slimmer dan een phisher".

De campagne benadrukt dat het mogelijk is om als burger de strijd aan te binden met phishers en slimmer te zijn dan hen door nooit je bankcodes

te geven via een link in een e-mail, een sms of op sociale netwerken en ze ook nooit via de telefoon door te geven. De consument werd ook aangemoedigd om deel te nemen aan de strijd tegen phishing. Er werd namelijk verzocht om frauduleuze berichten door te sturen naar verdacht@safeonweb.be en om de nieuwe app van Safeonweb te downloaden. Deze app verzamelt de laatste informatie over phishing en waarschuwt voor cyberdreigingen en nieuwe vormen van cyberfraude. De informatie die via de app wordt verstrekt, steunt op een grondige analyse van de duizenden berichten die Safeonweb elke dag ontvangt.

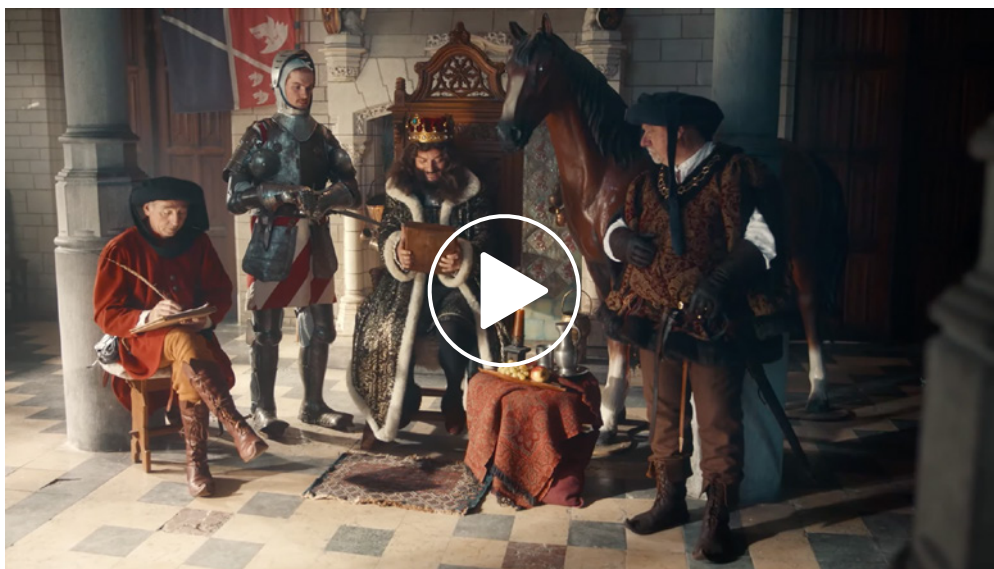
Om zoveel mogelijk mensen te bereiken, werd deze campagne via tal van kanalen uitgezonden: radiospots, tv-spots, sociale netwerken, geldautomaten...

Visual van de anti-phishingcampagne in 2021

Deze samenwerking was een succes:

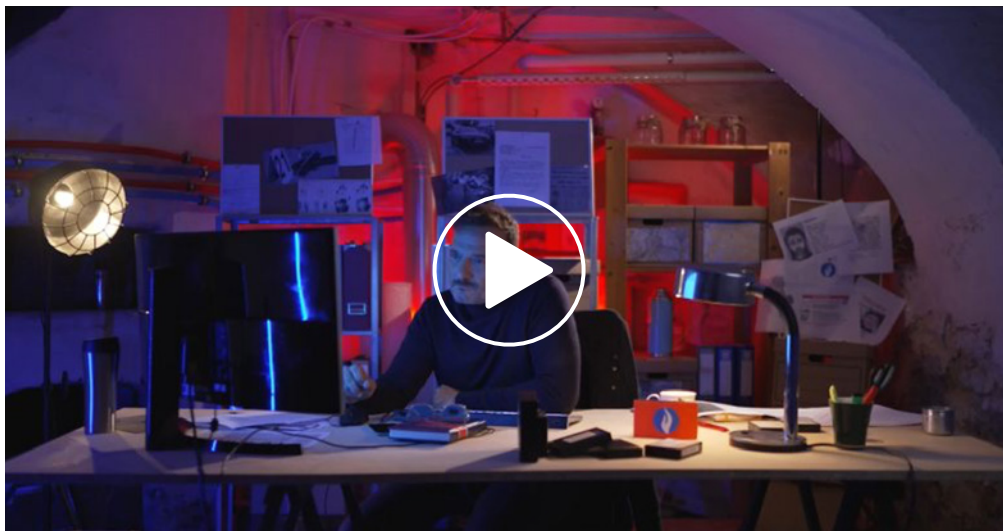
- 1.126.000 bezoekers voor de website www.safeonweb.be in 2021 (een stijging met meer dan 58% ten opzichte van 2020)
- Zichtbaarheid campagne van 44%
- 173.810 downloads van de Safeonweb-app (beschikbaar sinds 15/11/21)
- 22 waarschuwingen verzonden via de Safeonweb-app in november en december 2021

Spot van de anti-phishingcampagne

Febelfin lanceerde nog twee aanvullende initiatieven. In Wallonië werden **videovignetten** ontwikkeld in samenwerking met de RTBF waarbij Patrick Ridremont opnieuw in de huid kroop van inspecteur Sam Leroy uit de reeks Unité 42. Elke

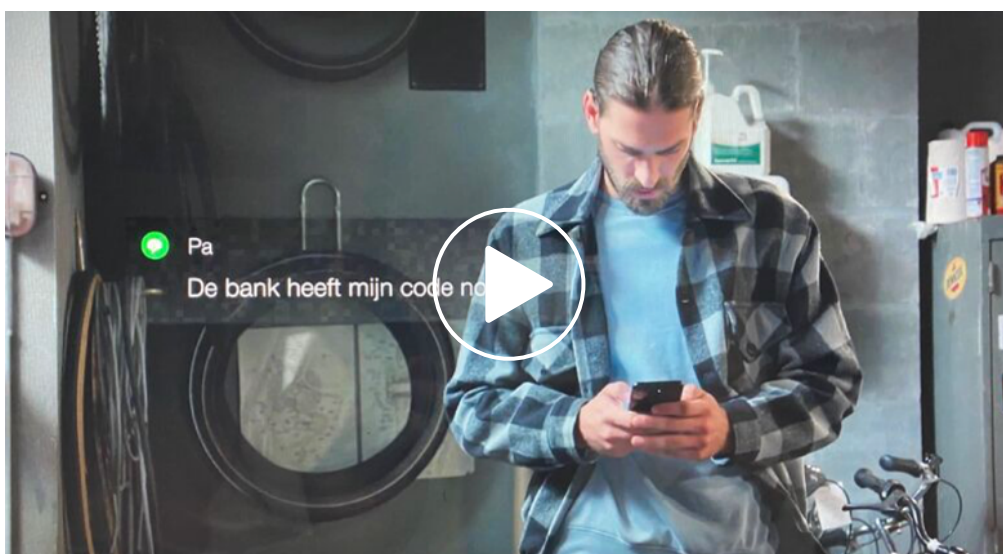
video behandelde een andere vorm van fraude: phishing, smishing, bankkaart-phishing van bankkaarten, het fenomeen van de geldezels en fraude op online verkoopsites. De video's werden een week lang dagelijks uitgezonden op La Une en Tipik.

Video met inspecteur Sam Leroy (Patrick Ridremont) uit de reeks Unité 42

In Vlaanderen heeft Febelfin meegewerkt aan het script van een **aflevering** van de TV-reeks Familie op VTM om het probleem van phishing onder de aandacht te brengen. In deze aflevering kreeg

het personage Jan Van den Bossche een verdacht telefoontje van een vermeende medewerker van zijn bank. Ook de app Safeonweb werd vermeld in deze aflevering.

Aflevering over phishing van de TV-reeks Familie

Febelfin maakte in 2021 een brochure over phishing met als titel "**There is plenty of 'phish' in the sea**", waarin wordt uitgelegd hoe de banksector deze fraude bestrijdt. De brochure geeft veel algemene informatie, cijfers, trends, interessante feiten over phishing en een overzicht van de opleidingen die voor verschillende doelgroepen bestaan.

Tot slot werkte Febelfin mee aan de reportage "Opgelicht online" van maart op Pano en aan de week van de phishing op Radio 2, waar experts aan het woord kwamen in verschillende radioprogramma's (De Inspecteur, De Madammen, enz.).

Brochure "There is plenty of 'phish' in the sea"

The screenshot shows a website interface for Radio 2. At the top, there is a navigation bar with the Radio 2 logo and various menu items like 'Programma', 'Radio 2-app', 'Radio 2 Select', 'Win', 'Podcasts', and 'Jouw regio'. A search bar is also visible.

The main content area features a video player with the title "Video: De Inspecteur geeft je 5 tips tegen phishing" and a timestamp of "woensdag 15 december 2021 - 07:33". The video thumbnail shows a man in a green shirt sitting at a desk with a laptop that has the Radio 2 logo on it. Below the video player, there is a text block: "Laat je niet phishen! Dat klinkt makkelijker dan gedacht! Maar met deze 5 tips van onze Inspecteur zet je al heel wat stappen in de goede richting!".

To the right of the video player, there are two smaller article teasers:

- "Beurs populairder dan ooit bij jongeren: 'In tijden van influencers en financieel advies op TikTok, moeten we geldzaken beter bespreekbaar maken'"
- "Wat weet jij over sparen en beleggen? Doe de test!"

On the left side of the page, there are social media sharing icons for Facebook, Twitter, and Email.

SENSIBILISERING ROND HET FENOMEEN GELDEZELS

Naast de preventie van phishing is Febelfin in 2021 doorgegaan met de sensibilisering rond het fenomeen geldezels waarbij veel aandacht werd gegeven aan de gevaren van deze praktijk. Hiervoor heeft Febelfin twee informatiebrochures opgesteld, één voor **begeleiders** en de andere voor **jongeren**. Deze brochures bevatten alle nodige informatie over het onderwerp en kunnen worden gebruikt in lessen, activiteiten, workshops, voorlichtingsmomenten of discussies. In samenwerking met de partners van Febelfin werden ze verspreid op scholen, binnen de sector van het jeugdwerk en in andere organisaties die in contact staan met bepaalde doelgroepen (mensen in financiële moeilijkheden, enz.). Deze brochures werden ook verspreid via de sociale media.

Brochure over geldezels

Febelfin werkte ook samen met **ED TV**, een platform voor jongeren en leerkrachten dat met behulp van video's moeilijke onderwerpen bespreekbaar maakt. ED TV maakte online afleveringen met begeleidende schoolfiches over geldezels om zo een discussie op gang te brengen rond

het thema. Dit materiaal sluit aan bij de eindtermen in het onderwijs en speelt in op de nood aan financiële educatie in de klas. Daarnaast werkte Febelfin ook samen met **Ensignons.be**, een gratis platform voor educatief materiaal en online cursussen.

Voor leerkrachten [Vraag demo aan](#) [FAQ](#) [Samenwerkingen](#) [Vacatures](#) [Contact](#)

Home **Thema's** ED Play Forum [Login](#)

Thema:
Geldezels

Het klinkt verleidelijk: een royale vergoeding krijgen en je hoeft er quasi niets voor te doen. Juist je **bankrekening** en je **bankkaart** even uitleenen. Hoewel dit heel **onschuldig** lijkt, kan het je behoorlijk in de problemen brengen. Fysieke bedreigingen, een strafblad en daarbovenop een lege bankrekening. De criminelen gaan als volgt te werk. Ze storten een frauduleus bedrag op jouw rekening en vragen om – tegen een mooie som geld – je **bankkaart** en **pincode** even uit te lenen. Daarmee halen ze het eerder gestorte geld af aan de geldautomaat. Op die manier richten ze de spot op jou en lijkt het alsof jij **geld gestolen** hebt.

[Geldezels](#)
[Depressie](#)
[Eenzaamheid](#)
[Mentaal welzijn](#)
[Pesten](#)
[Sexting](#)
[Seksualiteit](#)
[Roken](#)
[Alcohol](#)

[Chat hier](#)

Het educatief materiaal over geldezels werd 21.600 keer bekeken op de website van ED TV. Een succes!

Om ouders te sensibiliseren voor de problematiek van **phishing** en **geldezels** bij jongeren heeft Febelfin ten slotte ook samengewerkt met Maison Slash, een webmagazine voor ouders. Deze

publiceerde twee artikels, een over phishing en een over geldezels. In totaal werden ze meer dan 14.000 keer gelezen.

Het magazine voor mensen met kinderen

SAMENWERKINGEN OVER ONS CONTACT SHOP | NL

MAGAZINE BESTE ADRESSEN UITSTAPKALENDER

EARLYADOPTER ENTERTAINMENT JUNKIE FOODAHOLIC STORYTELLER STYLE LOVER THING MAKER TRAVEL ADDICT / LEEFTIJD MARLIES

< Terug naar magazine overzicht

Fraudeurs hebben je kinderen ontdekt! Maar wat zijn "geldezels" precies?

05 Dec '2021 door Emma Didier in Early Adopter
In samenwerking met **Febelfin**

Artikel opslaan

Freinet, Steiner, Montessori, BroeBEL... 9x alternatieve scholen op een rijtje!
#Early Adopter

[In therapie] 'Moet ik gdvd* altijd alles alleen doen!?'
Kunnen we beter ruzie leren maken? Tips van relatietherapeute Katrien
#Storyteller

Jouw peuter laaaaang laten buitenspelen is NIET moeilijk dankzij deze 5x geniale buitenactiviteiten!
#Entertainment Junkie

De gouwe ouwe petit beurre taart, maar dan in regenboogversie
#Foodaholic

ANDERE VORMEN VAN FRAUDE

Febelfin bracht in de loop van 2021 ook andere fraudepraktijken onder de aandacht, zoals CEO-fraude, fraude met WhatsApp-helpverzoeken, fraude met beveiligde rekeningen, enz.

Fincafé

Het virtuele Fincafé, dat in april 2021 doorging, bracht een overzicht op hoog niveau van de initiatieven van de financiële sector in de strijd tegen phishing. Op het evenement kwamen topsprekers aan het woord zoals Kristof Browaeyts, Digital Fraud Expert bij KBC, Gijs Boudewijn, General Manager bij Betaalvereniging Nederland, Dr. Barbara Briers, Associate Professor of Marketing aan de Vlerick Business School en Tania Vergauwen, commissaris bij de Antwerpse politie. Meer dan 400 leden schreven zich in voor dit Fincafé.

Financial Markets & Infrastructure

Opvolging van ontwikkelingen in de sector ter ondersteuning van de Belgische markt

De Businessline Financiële Markten & Infrastructuur van Febelfin houdt zich niet alleen bezig met het toezicht op de regelgeving, maar ook met de ontwikkelingen die een invloed kunnen hebben op haar werkterreinen, waaronder de zogenaamde Securities Value Chain, namelijk de diensten die worden aangeboden voor alle klanten op het gebied van effecten (Investment Services). De initiatieven komen van de privésector en de politiek, zelfs van Europese instanties. Het wetgevingsproces vereist een analyse van de mogelijke gevolgen voor de activiteiten van de leden.

Het jaar 2021 was het eerste jaar waarin de Belgische markt voldeed aan de vereisten van de Richtlijn Aandeelhoudersrechten II, zowel wat de functionaliteit als wat de normen voor informatie-uitwisseling binnen de hele bemiddelingsketen betreft. De aandacht ging vooral uit naar de identificatie van aandeelhouders en de systematisering van de kennisgeving van algemene vergaderingen voor in de EU genoteerde aandelen.

In de context van de internalisering en positionering van verschillende regio's in de wereld speelt de Europese Centrale Bank (ECB) een leidende rol bij de ontwikkeling van pan-Europese oplossingen voor betalingen, de afwikkeling van effectentransacties en voor het geharmoniseerd beheer van collateral dat banken deponeren in het kader van monetaire transacties van de ECB. Deze verschillende elementen vereisen het uitwerken en coördineren van tal van initiatieven en dus aanpassingen op het niveau van marktdeelnemers, financiële instellingen en hun klanten. Europese harmonisatie impliceert ook regulering en toezicht op nationaal niveau. Er worden nieuwe ontwikkelingen verwacht in het kader van de uitgifte van staatsobligaties in Europa. Een aantal mogelijke pistes voor harmonisatie zijn geïdentificeerd en zullen worden opgevolgd door Febelfin, in samenwerking met de NBB, lid van het Eurosysteem, en het clearingstelsel NBB-SSS.

Digitalisering van beroepen binnen het domein van de financiële markten

Febelfin blijft de raadplegingen en regelgevingsvoorstellen van de Europese Commissie op het gebied van Digital Financial Services volgen en haar leden hierover informeren. Allereerst zijn er de initiatieven van de 'Digital Operational Resilience Act' (DORA) die gericht zijn op het versterken van de operationele veerkracht. Ten tweede is er het 'DLT Pilot Regime' voor marktinfrastructuren om te innoveren en te experimenteren met oplossingen op basis van blockchain-technologie. Ten derde maakt het 'Markets in Crypto-Assets (MiCA)'-initiatief de regulering

mogelijk van activiteiten die verband houden met cryptoactiva, die momenteel niet worden gereguleerd als financiële instrumenten (die onder de MiFID-regelgeving vallen). Elk van deze initiatieven valt binnen de algemene context van de levering van financiële diensten, het gebruik van nieuwe technologieën en de toenemende aanwezigheid van FinTechs, maar ook BigTechs. Het proces van dialoog begint dit jaar onder het Franse voorzitterschap, na standpunten die zowel op het niveau van de Raad als op dat van het Europees Parlement werden ingenomen.

03. Digitaal bankieren

In 2021 bleven digitaal bankieren en elektronische betalingen groeien, nog steeds gestimuleerd door de coronacrisis. Een groot deel van het leven van de Belgen verliep online en zij verrichtten een groot deel van hun transacties digitaal.

De vraag naar abonnementen voor online en mobiel bankieren is dus gestegen. Tegelijkertijd hebben de Belgen hun nieuwe digitale betalingsgewoonten niet verloren. Het gebruik van elektronische betalingen bleef in een gestaag tempo toenemen. Anderzijds bleef het gebruik van contant geld dalen.

Banken zijn zich bewust van deze ontwikkelingen en passen hun diensten en oplossingen aan om zo goed mogelijk aan de noden en verwachtingen van hun klanten te voldoen.

De sector als geheel volgt ook de ontwikkelingen en initiatieven op het gebied van digitale betalingen.

De financiële sector is zich echter bewust van het belang van digitale inclusie en van zijn verantwoordelijkheid op dit vlak. In 2021 ondernam de sector verschillende initiatieven om dit in de praktijk te brengen en om mensen te ondersteunen die zich minder op hun gemak voelen bij deze maatschappelijke veranderingen. Ervoor zorgen dat iedereen zijn weg vindt in de huidige digitale wereld is een uitdaging voor de samenleving als geheel en de financiële sector blijft investeren in zijn maatschappelijke en ondersteunende rol. Febelfin en haar leden willen daarom aan de hand van tien actiepunten bijzondere inspanningen leveren voor meer digitale inclusie. Deze werden eind 2021 ontwikkeld. Daarnaast kwam er ook een universele bankdienst om aan de noden van deze mensen te voldoen.

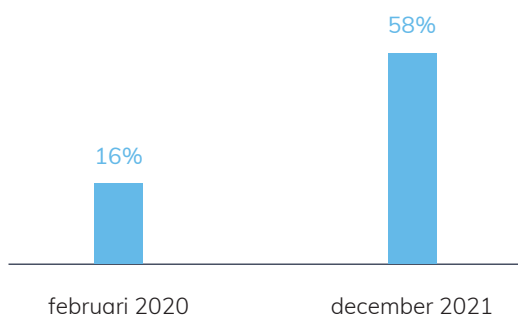
Payments & Operations

Barometer en bevordering van digitale betalingen

Febelfin en haar partners - Bancontact Payconiq Company, Mastercard, Visa en Worldline - lanceerden in 2021 in samenwerking met de VUB de jaarlijkse barometer van de digitale betalingen. Deze barometer maakt deel uit van het initiatief Digital Payment Day, dat door Febelfin samen met partners uit de betaalsector in het leven werd geroepen. In mei 2021 werden de resultaten van de wetenschappelijke onderzoeken naar digitale betalingen gepubliceerd, die onder meer de

beslissende doorbraak van contactloze betalingen aantoonde. De Digital Payment Day is ook een gelegenheid om deze vorm van betaling te promoten. Vorig jaar werd content gecreëerd voor de lifestylemagazines "Billie" en "Max". De artikelen gingen over contactloze betalingen, de mythes rond deze betalingen, betaaloplossingen in het buitenland en andere betaalmethoden (connected objects, enz.). Er werd ook een quiz opgesteld.

In 2021 bleven de contactloze betalingen verder toenemen

Bron: Worldline

Samenwerking met de magazines Billie en Max

Voor Digital Payment Day heeft Febelfin ook een podcast uitgezonden over digitaal bankieren en betalen met de topman van Google Belgium, Thierry Geerts. Zijn boek "Homo digitalis: hoe di-

gitalisering ons meer mens maakt" was de basis voor het gesprek en biedt een interessante blik op hoe mensen buiten de financiële wereld naar het bankieren van de toekomst kijken.

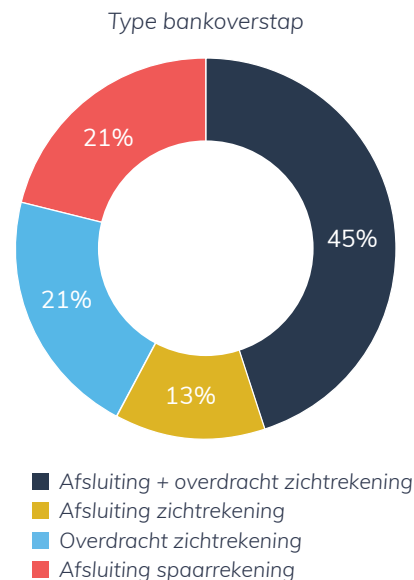
febelfin podcast

De homo digitalis en de financiële sector

NAAR DE PODCAST →

Bankswitching

In 2021 werden 107.462 aanvragen gedaan om via de gratis bankoverstapdienst **Bankswitching** van bank te veranderen. Dat zijn 35.000 meer verzoeken dan in 2020. Dankzij dit project, dat door Febelfin wordt gecoördineerd, kunnen klanten snel en gemakkelijk hun zicht- en spaarrekening naar een andere bank overdragen zonder onderbreking van lopende betaalopdrachten. De groei in het aantal aanvragen is vooral te danken aan het feit dat de bankoverstapdienst eind 2020 verder uitgebreid werd naar spaarrekeningen. Deze rekeningen waren goed voor niet minder dan 21% van alle bankoverstappen.

Instant Payment

In 2021 bleven de instantoverschrijvingen gestaag toenemen, met ongeveer 125 miljoen overschrijvingen die binnen enkele seconden werden uitgevoerd. Meer dan 16,5% van alle overschrijvingen gebeurt nu instant. Tot nu toe ging het hoofdzakelijk om nationale overschrijvingen. Door een besluit van de Raad van Bestuur van de ECB in 2020 werd aansluiting op TIPS (Target Instant Payment Settlement), het systeem voor instantbetalingen van de ECB, een verplichting voor alle

partijen die de "SCT Inst Adherence Agreement" van de European Payments Council ondertekenden, een voorwaarde om instantoverschrijvingen te kunnen aanbieden. De eerste Belgische banken sloten zich op 21 november 2021 aan op TIPS. Op 25 februari 2022 zijn alle partijen aangesloten en zijn internationale instantbetalingen binnen de gemeenschappelijke eurobetalingsruimte (SEPA) op grote schaal beschikbaar.

Steun voor het European Payments Initiative

Febelfin steunt het European Payments Initiative (EPI). Het EPI wil tot een pan-Europese betalingsoplossing komen die hoofdzakelijk gebruikmaakt van instantoverschrijvingen. Het streeft ernaar om voor Europese consumenten en handelaren de nieuwe betalingsstandaard te worden voor alle soorten betalingstransacties. Febelfin is ervan overtuigd dat dit een belangrijke impuls zal geven aan de verdere evolutie van het Europese betalingslandschap en de mogelijkheid zal bieden om de Europese betaalmarkt snel vooruit te helpen. België, dat bekend staat als een voorloper op het gebied van innovatieve betalingen, zal zo zijn ambitie om van Brussel het financiële centrum van Europa te maken, kunnen waarmaken.

Actieve deelname aan het National Retail Payments Committee

Febelfin vertegenwoordigt haar leden en neemt namens hen stelling in binnen het National Retail Payments Committee (NRPC). Het NRPC werd in 2021 opgericht door de Nationale Bank van België. Het is de bedoeling de dialoog tussen de verschillende stakeholders die actief zijn op het gebied van retailbetalingen in België te vergemakkelijken en trends en ontwikkelingen op dit gebied te identificeren. Het is samengesteld uit leden die actief zijn in verschillende sectoren die

rechtstreeks betrokken zijn bij retailbetalingen, waaronder: de NBB, ministeriële kabinetten, overheidsinstanties, vertegenwoordigers van bedrijven, kleinhandelaars en consumenten, vertegenwoordigers van de financiële sector, financiële marktinfrastructuren, betalingssystemen en systeemspelers, en de geldtransportsector. Tijdens de eerste plenaire zitting werden 4 subgroepen opgericht: instantbetalingen, Central Bank Digital Currencies, contant geld en valuta's.

Retail banking

Digitale inclusie

De digitalisering van onze economie en samenleving gaat met rasse schreden vooruit. De banksector staat volledig achter deze ontwikkelingen, maar is zich ervan bewust dat een deel van de bevolking deze digitalisering nog niet heeft omarmd. Daarom zijn er in 2021 verschillende belangrijke acties ondernomen.

TIEN ACTIEPUNTEN VOOR DE BANKSECTOR OP HET VLAK VAN (DIGITALE) INCLUSIE

De banksector wil de digitale inclusie maximaal stimuleren en de digitale kloof zoveel mogelijk dicht. Daarom lanceerde Febelfin in november 2021 **tien concrete actiepunten**, gericht op klanten met weinig of geen digitale vaardigheden.

Deze tien actiepunten zijn onderverdeeld in twee luiken. Vijf actiepunten zijn van toepassing op klanten die momenteel geen gebruik maken van digitaal bankieren, maar dat waarschijnlijk wel zouden doen in de toekomst. De vijf andere actiepunten hebben betrekking op niet-digitale klanten die om een of andere reden hun bankverrichtingen manueel willen blijven uitvoeren.

Ze werden ontwikkeld na constructief overleg met de banken. Febelfin heeft hierin een coördinerende rol gespeeld. Er is een contactpunt opgericht om de concrete uitvoering van de actiepunten op te volgen en aan te passen waar nodig.

Daarnaast ondertekende Febelfin het **Charter voor Digitale Inclusie** in België in naam van de hele financiële sector. Dit Charter richt zich tot verschillende bedrijven en organisaties en heeft als doel de digitale inclusie op alle niveaus in de Belgische samenleving te verbeteren.

DE UNIVERSELE BANKDIENST

« De universele bankdienst laat de niet-digitale klanten van vandaag en morgen toe om hun geld goed te blijven beheren op een niet-digitale manier. »

— Karel Baert, CEO van Febelfin

Geconfronteerd met de problemen die de digitalisering van de bankdiensten voor sommige mensen kan veroorzaken, hebben Pierre-Yves Dermagne, minister van Economie, Vincent Van Peteghem, minister van Financiën, de staatssecretaris voor Consumentenbescherming, Eva De Bleeker en Febelfin het initiatief genomen om een universele bankdienst (UBD) op te richten. Het tijdschema en de inhoud van deze dienst werden vastgelegd in een Charter. Dit werd op 19 juli 2021 van kracht en zal gelden voor een periode van drie jaar (tot en met 30 juni 2024).

De UBD maakt manuele overschrijvingen mogelijk tegen een redelijk tarief, zodat ook consumenten die minder vertrouwd zijn met digitale technologie volledig kunnen deelnemen aan het economische leven en hun financiële zaken kunnen regelen.

Op 1 januari 2022 zijn 13 banken gestart met het aanbieden van deze universele bankdienst.

Voor een maximaal forfaitair bedrag van € 60 per jaar, vermeerderd met de eventuele kosten voor het verzenden van rekeningafschriften, omvat de UBD de volgende diensten:

- ten minste 60 manuele verrichtingen per jaar; (bv. papieren overschrijvingen, af te geven in het bankkantoor en, indien de infrastructuur van het kantoor het toelaat, opnames in contanten aan het loket)
- een debetkaart;
- ten minste 24 geldopnames uit de eigen geldautomaat van de bank;
- afdrukken van rekeningafschriften bij de geldautomaten van de bank in het kantoor, maandelijkse afhalingen aan het loket (indien de bank dit aanbiedt) of een maandelijkse verzending op vraag van de klant tegen een redelijke prijs.

Banken kunnen individueel beslissen om extra diensten toe te voegen.

INFOSESSIES EN WEBINARS OVER DIGITAAL BANKIEREN, BETALINGEN EN VEILIGHEID

Febelfin richt zich tot mensen die minder digitaal geletterd zijn, maar ook tot organisaties die met deze mensen in contact staan.

Daartoe zijn infosessies en webinars opgezet met diverse partners, zoals BudgetInzicht, de politie, diefstalpreventieadviseurs, het Observatorium voor Krediet en Schuldenlast, OCMW's, enz.

« Zeer nuttige sessie met relevante informatie en advies dat we kunnen gebruiken in onze contacten met onze doelgroep. »

Mening van een deelnemer

Naargelang het doelpubliek lag het accent op digitale inclusie, de voordelen van digitaal bankieren en/of online veiligheid.

Brochure "Een 'app-etijt' voor bankieren"

In maart 2021 publiceerde Febelfin de brochure "Een 'app-etijt' voor bankieren". Deze brochure geeft een overzicht, met cijfers, van de manier waarop de Belgen vandaag hun bankverrichtingen uitvoeren. Dit document wordt ook vaak door pers geraadpleegd.

04. Duurzaam en maatschappelijk verantwoord bankieren

Duurzaamheid is al lang een prioriteit voor de financiële sector. Vandaag verbinden financiële instellingen zich meer dan ooit tot duurzame financiering en zetten zij zich in om bij te dragen tot een meer duurzame en gezonde samenleving. De sector bevindt zich in een unieke positie om bedrijven en burgers bij deze transitie te ondersteunen.

Inclusie en diversiteit op sectorniveau zijn ook belangrijke aandachtspunten. In 2021 werden verschillende initiatieven gelanceerd om deze inclusie en diversiteit te versterken.

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord bankieren betekent ook dat de financiële vaardigheden van het grote publiek en met name van

jongeren moeten worden verbeterd. Aangezien financiële educatie van het allerhoogste belang is, werden op dit vlak verschillende maatregelen genomen.

Febelfin is ook blijven investeren in de opleiding en begeleiding van werknemers in de financiële sector.

Om het thema duurzaamheid verder uit te diepen, heeft Febelfin tot slot ook enkele van haar realisaties op het vlak van "milieu", "maatschappij" en "governance" (ESG) op een rijtje gezet.

Deze zijn gekoppeld aan de VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling en werden opgenomen in een duurzaamheidsverslag.

Sustainable Finance

Herziening en versterking van de kwaliteitsnorm Towards Sustainability

In februari 2019 werd het initiatief **Towards Sustainability** gelanceerd onder impuls van Febelfin en in overleg met stakeholders binnen en buiten de financiële sector. Het was in de eerste plaats de bedoeling om via een kwaliteitsnorm minimumeisen voor duurzame financiële producten vast te leggen maar ook om individuele en institutionele beleggers een instrument te bieden dat hen begeleidt in hun zoektocht naar duurzame beleggingsoplossingen. In 2021 werd deze kwaliteitsnorm herzien en versterkt om de criteria van het label te verfijnen en de norm in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving. Deze herziening zal in de loop van 2022

van kracht worden. Febelfin steunde dit proces, dat bevestigt dat de Belgische financiële sector in Europa een voortrekkersrol speelt op het vlak van duurzaamheid. Het streefdoel van deze versterkte norm is de impact van het label nog te vergroten en meer financiële instellingen en beleggers op het pad naar een duurzame economie te brengen. Eind 2021 waren er 640 gelabelde producten, beheerd door ongeveer 100 financiële instellingen in 10 verschillende landen en goed voor meer dan 500 miljard euro.

Corporate banking

Lancering van het Charter “Leasing versnelt circulaire economie”

De Belgische Vereniging van Leasingmaatschappijen (BVL), die deel uitmaakt van Febelfin, heeft het **Charter** opgesteld, met als titel “Leasing versnelt circulaire economie”. In dit Charter verbindt de leasector zich ertoe bij te dragen aan een versnelde ontwikkeling van de circulaire economie. Het Charter richt zich tot ondernemers met circulaire projecten. Het legt de criteria vast waaraan een dergelijk project moet voldoen om gemakkelijk via leasing te kunnen worden gefinancierd. Tot slot bevat het een aantal voorbeelden die aantonen dat leasing heel wat voordelen kan bieden in een circulair economisch model. Zo kunnen ondernemers inspiratie opdoen. Het Charter werd op 22 juni 2021 via een webinar en een persbericht aan het grote publiek voorgesteld.

Asset Management & Private Banking

Praktische ondersteuning van de leden bij de uitvoering van de nieuwe regelgeving

De Europese regelgeving biedt een sterk, internationaal kader voor aanbieders van beleggingsfondsen en advies over vermogensbeheer. Dit gaat hand in hand met een uitstekende klantenbescherming. Febelfin en haar constituerende vereniging, de Belgische Vereniging van Vermogensbeheerders (BEAMA), zorgen ervoor dat bij een wijziging van dit kader alle stakeholders worden geraadpleegd, dat we ons aanpassen waar mogelijk en dat we onze leden op gepaste wijze informeren en ondersteunen.

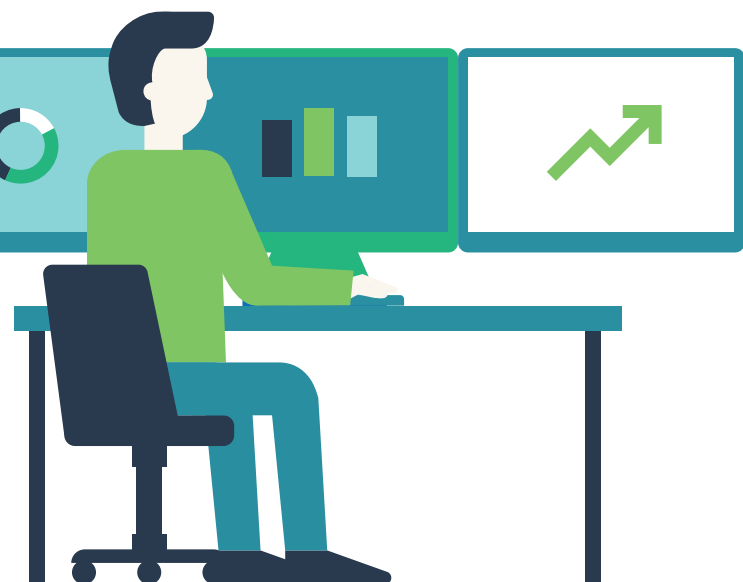
Zo stelt de invoering van de Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR) deze sector voor grote uitdagingen, maar biedt dit ook enorme mogelijkheden. Fondsbeheerders zijn verplicht informatie over duurzaamheid te geven, onder meer in hun aankondigingen en via hun websites. Aangezien een aantal technische normen pas medio 2022 officieel bekendgemaakt worden en begin 2023 in werking zullen treden, zijn op dit moment nog niet alle eisen voor de sector bekend. De koppeling van de MiFID voorkeuren op het

gebied van duurzaamheid die klanten straks moeten aangeven aan de SFDR-classificatie en/of de Europese taxonomie, die aantoont welke economische activiteiten duurzaam zijn, zal een belangrijke hindernis zijn die de financiële sector in 2022 moet overwinnen.

Zowel vermogensbeheerders als banken zullen streven naar een goede afstemming van wat wel en wat niet als duurzaam product kan worden aangeboden in overeenstemming met de MiFID-voorkeuren op het gebied van duurzaamheid, zodat banken hun klanten de meest geschikte producten kunnen aanbieden op basis van hun voorkeuren.

België werkt nu al aan de verdere versterking van zijn leidersrol op het gebied van duurzaamheid in Europa. De Belgische toezichthouder (FSMA) bevestigt dat iets meer dan de helft van de activa van de Belgische publieke fondsen duurzaamheidskenmerken bezit, of op een duurzame manier wordt belegd.

Financiële educatie: “Empowerment of the end investors’ choice”

Febelfin en BEAMA moedigen iedereen, en vooral jongeren, aan om zich te informeren over spaar- en beleggingsproducten en hun risico's. Kennis van financiële begrippen en financiële vaardigheden om deze kennis te gebruiken zijn van essentieel belang om goede beslissingen te nemen bij het beheer van spaargelden. Door mensen van jongs af aan vertrouwd te maken met beleggingen, kunnen zij maximaal profiteren van de cumulatieve effecten van beleggingen in de loop van de tijd, op basis van het verwachte rendement op lange termijn. Zelfs met kleine bedragen kunnen beginners een actief beleggingsplan opzetten.

Club Beleg

Om zoveel mogelijk nieuwe beleggers te informeren, had Febelfin in samenwerking met Assuralia "Club Beleg" gelanceerd, een informatiecampagne om de basics van beleggen uit te leggen en enkele mythes te ontcrachten. Het doel van de campagne was de mogelijke voordelen, maar ook de risico's en mogelijke verliezen van beleggingen toe te lichten. Ze omvatte een educatief luik met **toelichtingsvideo's** over de verschillende beschikbare producten. Er werd ook aan Franstalige en Nederlandstalige influencers gevraagd de boodschap te verspreiden via hun sociale netwerken. Tot slot ging de website www.clubbeleg.be live.

Deze campagne kreeg eind 2021 een vervolg. Hierbij werden opnieuw artikels gepubliceerd op Sud Info en werd een video over clichés rond beleggen gemaakt.

Retail Banking

Initiatieven voor groenere woningen

De strijd tegen de opwarming van de aarde is een grote uitdaging voor onze samenleving. De omschakeling van particuliere woningen naar energiezuinige woningen is een belangrijke factor om deze uitdaging aan te gaan. Daarom heeft Febelfin, via haar deelvereniging Beroepsvereniging van het Krediet (BVK), het Vlaams renovatiekrediet van bij het begin gesteund. De Vlaamse overheid steunt de kredietnemers via de terugbetaling van de rente op deze lening. Deze wordt sinds januari 2021 aangeboden door financiële instellingen.

De BVK blijft ook het project steunen dat is ont-

wikkeld door de Europese Hypothecaire Federatie, het zogenaamde "Energy Efficient Mortgages Initiative". Doel van dit initiatief is de energieprestaties van gebouwen te verbeteren door middel van stimulansen gekoppeld aan hypothecaire leningen. Dit initiatief wordt binnen Febelfin concreet uitgevoerd via de BVK.

Bovendien heeft dit project geleid tot de ontwikkeling van een **Energy Efficient Mortgage Label**, dat al door een aantal Belgische kredietverstrekkers is onderschreven.

Voor de beoordeling van de energie-efficiëntie is

het energieprestatiecertificaat (EPC) het objectieve instrument om de energie-efficiëntie van de woning te bepalen en de investeringen te bepalen die nodig kunnen zijn om de vastgestelde energiedoelstellingen te behalen. Op basis hiervan kan een klant dan worden geïnformeerd over de uit te voeren werkzaamheden en de mogelijke financiering daarvan.

De Vlaamse regering heeft al via een decreet kredietverstrekkers toegang gegeven tot de EPC-database bij een kredietaanvraag. In 2021 werd samen met de Waalse overheden en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest besproken in hoeverre concrete stappen kunnen worden ondernomen om ook toegang te krijgen tot de EPC-data-

banken van die gewesten. Deze besprekingen hebben echter nog niet geleid tot gereguleerde toegang. Zij zullen in 2022 worden voortgezet.

De Nationale Bank van België hecht ook steeds meer belang aan de energie-efficiëntie van woningen die door kredietverstrekkers als onderpand worden genomen. Eind 2020 legde een specifieke circulaire rond deze kwestie banken en verzekeraars onder haar toezicht op om naar best vermogen gegevens te verzamelen en op te slaan over de energie-efficiëntie van woningen die als onderpand dienen voor verstrekte leningen. Sinds 2021 is dit nu verplicht.

Financiële voorlichting van jongeren

De coronacrisis heeft geleid tot financiële onzekerheid bij jongeren: meer dan de helft van hen heeft financiële moeilijkheden ondervonden als gevolg van de crisis. Velen maakten zich zorgen over hun financiën. Daarom is het belangrijker dan ooit hun financiële kennis te verbeteren: dit legt de basis voor meer financiële onafhankelijkheid en een grotere weerbaarheid tegen toekomstige tegenslagen.

In maart 2021 organiseerden Wikifin en Febelfin de "Week van het geld", waarin financiële educatie in de kijker werd geplaatst. Er werd ook een Quiz over geld georganiseerd voor jongeren. Verscheidene Europese landen hadden soortgelijke initiatieven genomen in het kader van de European Money Week.

Social Affairs

Diversiteit en inclusie

Op basis van de resultaten van haar eerdere enquêtes rond inclusie lanceerde Febelfin in september 2021 een campagne #InclusionInFinance die, zoals de naam aangeeft, inclusie binnen de financiële sector bevordert. De campagne #InclusionInFinance was gericht op alle personeelsleden op alle niveaus. De sector wilde een duidelijk signaal geven dat iedereen - ongeacht afkomst, geslacht, gearardheid, leeftijd, persoonlijkheid of beperkingen - naar waarde wordt geschat. De campagne, die gericht was op bewustwording van onbewuste vooroordelen, preventie van micro-agressie, ontwikkeling van een inclusieve cultuur en inclusief leiderschap, ging gepaard met een e-book met 25 gratis tools voor meer inclusie, beschikbaar op de website www.inclusioninfinance.be.

Dit e-book wordt wekelijks tussen de 10 en de 15 keer gedownload door diverse Belgische en buitenlandse organisaties uit verschillende sectoren.

E-book met 25 tools om inclusie en diversiteit op de werkplek te brengen

«De banksector wil een voorbeeld zijn voor een inclusieve en diverse manier van nadenken, besturen en beslissen. Iedereen, zowel de sector als de samenleving, heeft er baat bij want inclusie en diversiteit, dat rendeert. Dat is de boodschap die de financiële sector wil brengen, niet alleen naar zijn eigen medewerkers maar naar de samenleving als geheel. »

— Karel Baert, CEO van Febelfin

Febelfin is ook actief geweest op verschillende domeinen die verband houden met diversiteit en inclusie:

- Rond het specifieke thema van gender, met de ontwikkeling van **Women in Finance**, dat nu 46 leden telt die meer dan 90% van de sector vertegenwoordigen. Hier zijn verschillende resultaten geboekt: conferenties, workshops, een Instagram-account met portretten van inspirerende vrouwen die actief zijn in de financiële wereld, tools... Er werd ook een tweede **jaarverslag** over de voortgang van de gelijkheid van vrouwen en mannen binnen de sector gepubliceerd;
- Over seksuele gearardheid, met een enquête en vervolgens een sessie voor de leden over het belang van LGBTQI-inclusie;
- Over het thema multiculturalisme - met het evenement "Courageous conversations about race in finance", rijk aan diverse getuigenissen, en met een nieuw mentorprogramma;
- Over het thema handicap. Er is een werkgroep met banken opgericht over de toegankelijkheid van bankproducten en -diensten voor klanten met een handicap.

Tot slot heeft Febelfin zich aangesloten bij het project www.inclusivepanels.be dat streeft naar meer gemengde sprekers op conferenties, door de website te creëren en het initiatief te delen met al haar leden. Dit initiatief is vastgelegd in een Charter dat een concrete verbintenis bevat:

de ondertekenaars zullen systematisch aandacht besteden aan een gediversifieerde samenstelling van de panels. Eind 2021 waren er meer dan 150 handtekeningen verzameld, waaronder van heel wat financiële instellingen en CEO's uit de sector, alsook van verschillende politici.

« Een debat waarin meerdere perspectieven aan bod komen is doorgaans veel interessanter en boeiender. Het voorkomt ook eenheidsdenken waarbij een onderwerp vanuit slechts één blikveld wordt benaderd. Voor mij gaat dit overigens over meer dan enkel voldoende verscheidenheid man/vrouw. Evengoed betekent het dat je mensen met verschillende leeftijden en achtergronden aan bod laat komen. Als we niemand in onze samenleving willen achterlaten, is het belangrijk ieders stem te horen. »

— Alexander De Croo, Eerste Minister

Signatories of the Inclusive Panels Charter – December 2021

ORGANISATIONS

- SAB-Inbev
- Accenture
- Actiris
- Adecco Group
- Agoria
- AXA Belgium
- Belfius
- Belgian Financial Center
- BNP Paribas Fortis
- CapGemini
- Christelijke Mutualiteit - Mutualité Chrétienne
- Coca-Cola
- Deloitte
- Denuo
- DMAB
- Equal Brussels
- Euroclear
- Euronext
- Everon Lighting
- Fair Trade Belgium
- FEB-VBO
- Febelfin
- GUBERNA
- IEFH - IGVM
- ING Belgium
- JUMP ASBL
- KBC Securities
- KULeuven
- Liedekerke
- MCA Belgium
- Nauta Dutilh
- NBB
- P&V Insurance
- Pfizer
- Pour la Solidarit
- Proximus
- QCLICK Coaching
- Responsible Jewellery Council
- Solvay
- STIB MIVB
- The Banking Scene
- The Shift
- Trifinance Belgium
- UITP
- ULB
- UNIA
- Vlerick
- VUB
- Women in Finance
- Women on Board

PUBLIC AUTHORITIES

- Alexander De Croo, Prime Minister
- Petra De Sutter, Minister of Public Function
- Zakia Khattabi, Minister for Sustainable Development
- Sarah Schlitz, State Secretary for Equal Chances
- Franck Vandenbroucke, Minister of Health & Social Affairs
- Vincent Van Peteghem, Minister of Finances
- Vincent Van Quickenborne, Minister of Justice
- Sophie Wilmès, Minister of Foreign Affairs
- Vaérie Glatigny, Minister of Higher Education in the Wallonia-Brussels Federation
- Bart Somers, Minister for Equal Chances Flemish Region
- Elke Van den Brandt, Brussels Minister for Mobility

Fin Talent

Fin Talent is het geheel van sectorale initiatieven, door Febelfin gesteund, en waarvan Febelfin Academy het opleidingsgedeelte ontwikkelt. Doel is de talenten van werknemers in de financiële sector beter te ontwikkelen.

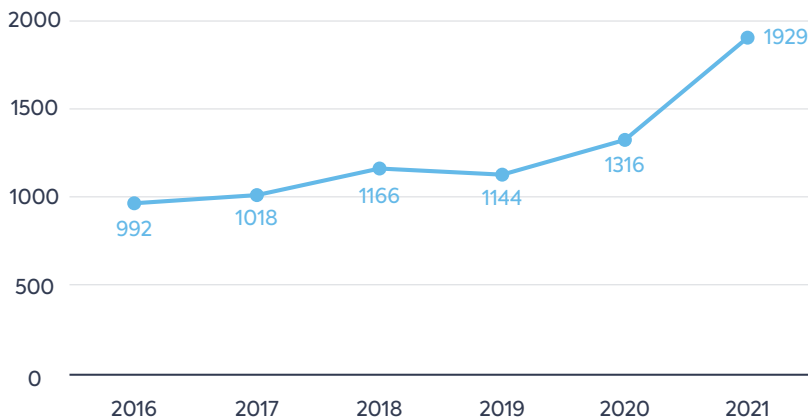
ELAN+

Het opleidingsinitiatief **Elan+** richt zich tot alle personeelsleden in de banksector. Er gaat speciale aandacht uit naar risicogroepen. Febelfin Academy en de sociale partners van de banksector hebben in 2021 opnieuw de handen in elkaar geslagen om de vorm en de inhoud van de opleidingen aan te passen aan de omstandigheden van de coronacrisis. Febelfin Academy heeft vooral de leermethoden van een groot aantal opleidingen geoptimaliseerd.

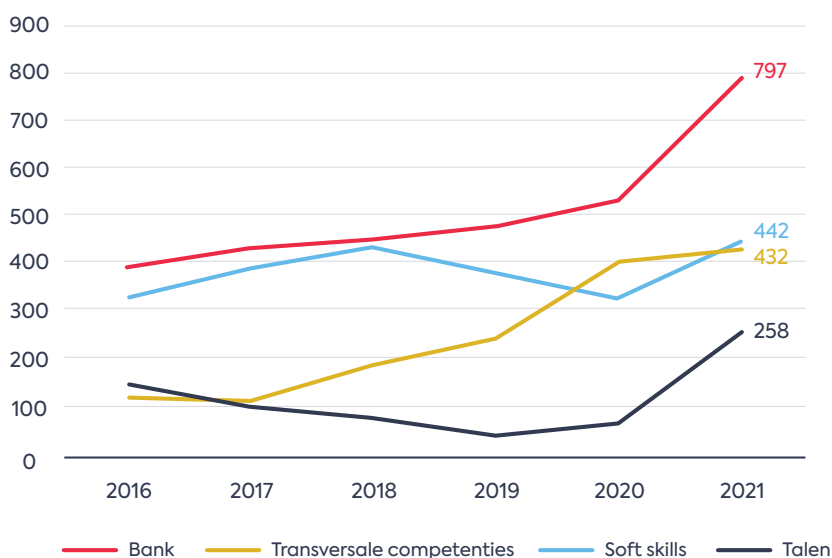
Er werden hybride leertrajecten ontwikkeld. Een aanvullend online-aanbod - Goodhabitz - werd ook voortgezet.

Bovendien werd vorig jaar duidelijk dat er nog steeds behoefte was aan opleidingscursussen om de onzekerheden als gevolg van de coronacrisis het hoofd te bieden. Daarom werden opleidingen zoals "Hoe behoud ik mijn vitaliteit in tijden van onzekerheid?" en "Moeilijke klantengesprekken in tijden van Covid-19" in het aanbod opgenomen.

Elan+ 2021 Inschrijvingen per jaar

Elan+ 2021 Verhouding van de inschrijvingen per initiatief

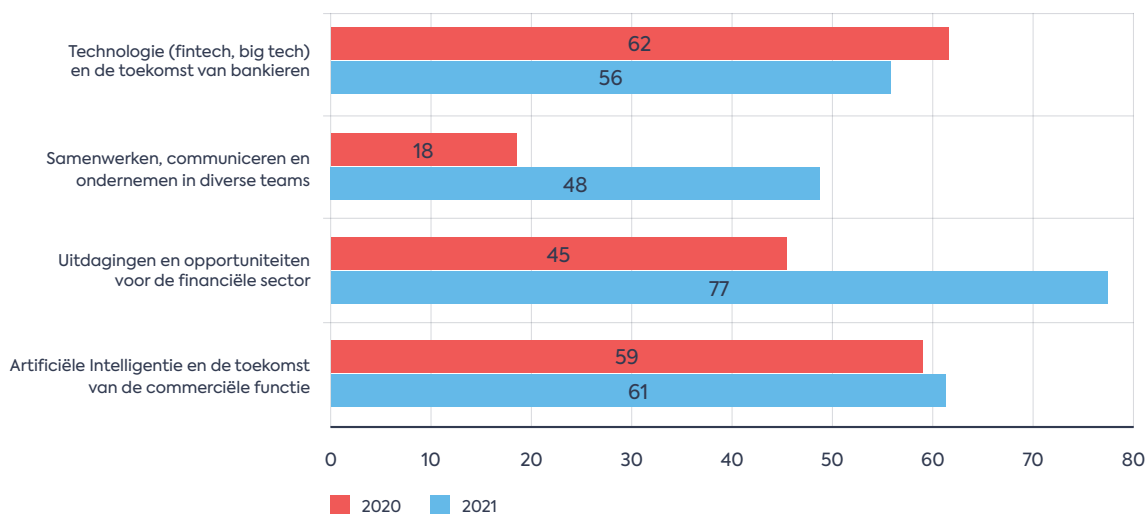

FIN DAYS

De Fin Days bestaan uit vier opleidingssessies van een halve dag over vier grote uitdagingen voor de toekomst van banken. Het concept gaat uit van deze verschillende uitdagingen en legt zo het verband met de impact op het werk van de werknemer. In 2021 kwamen tijdens de sessies de volgende thema's aan bod: uitdagingen en opportuniteiten voor de financiële sector, technologie en de toekomst van bankieren, artificiële intelligentie en de toekomst van de commerciële functie, samenwerken, communiceren en ondernemen in diverse teams.

Aantal inschrijvingen per Fin Day

Sectorovereenkomst ter ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid in de banksector

Eind 2021 sloot de banksector, die werk biedt aan meer dan 46.000 mensen, op initiatief van Vlaams minister van Werkgelegenheid Hilde Crevits voor het eerst een sectorakkoord. Door dit akkoord verbinden de sectorale sociale partners zich ertoe maatregelen te nemen ter

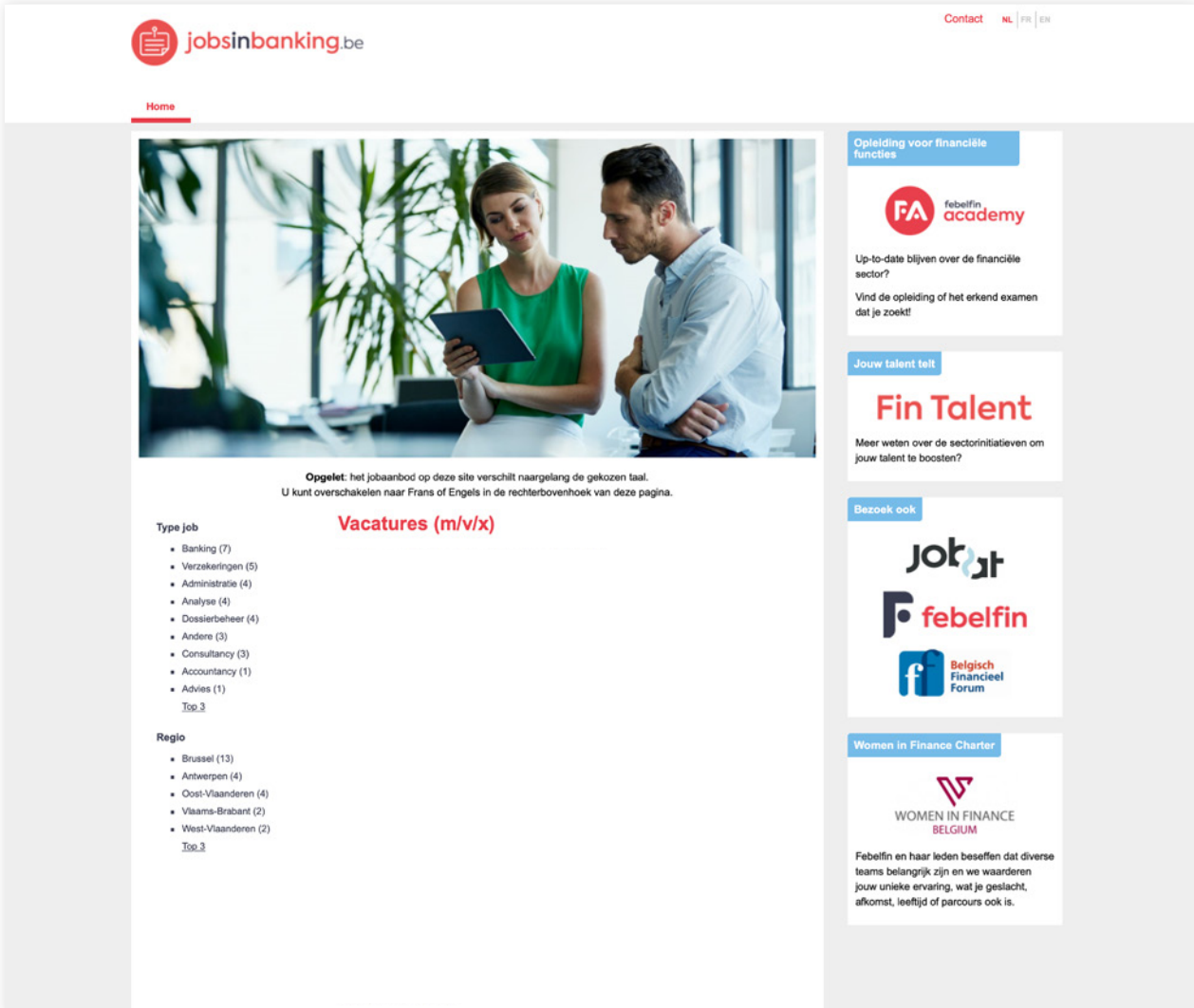
ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid. Deze nieuwe generatie van sectorakkoorden is gericht op herstel, ondernemerschap en innovatie, de koppeling tussen onderwijs en arbeidsmarkt, levenslang leren, werkbaar werk, non-discriminatie en inclusie.

Akkoord over de nieuwe collectieve overeenkomsten 2021-2022

In 2021 hebben de sociale partners in de banksector een sectorakkoord gesloten voor de periode 2021-2022. Het nieuwe sectorakkoord bestaat uit drie pijlers die de komende twee jaar toegepast worden op het gebied van koopkracht, werkbaar werk en opleiding.

Herziening van de website "Jobs in banking"

In maart 2021 kreeg de website www.jobsinbanking.be een nieuwe look. Deze site geeft een overzicht van alle vacatures in de financiële sector.

The screenshot shows the homepage of [jobsinbanking.be](http://www.jobsinbanking.be). The header includes the logo and navigation links for Contact, NL, FR, and EN. A 'Home' link is highlighted in the main navigation bar.

The main content area features a large image of a woman in a green top and a man in a white shirt looking at a tablet. Below the image, a note states: "Opgelet: het jobaanbod op deze site verschilt naargelang de gekozen taal. U kunt overschakelen naar Frans of Engels in de rechterbovenhoek van deze pagina."

The central section is titled "Vacatures (m/v/x)" and lists job types and regions:

- Type job**
 - Banking (7)
 - Verzekeringen (5)
 - Administratie (4)
 - Analyse (4)
 - Dossierbeheer (4)
 - Andere (3)
 - Consultancy (3)
 - Accountancy (1)
 - Advies (1)
 - [Top 3](#)
- Regio**
 - Brussel (13)
 - Antwerpen (4)
 - Oost-Vlaanderen (4)
 - Vlaams-Brabant (2)
 - West-Vlaanderen (2)
 - [Top 3](#)

On the right side, there are several promotional boxes:

- Opleiding voor financiële functies**: Promoting **FA febelfin academy** with the text: "Up-to-date blijven over de financiële sector? Vind de opleiding of het erkend examen dat je zoekt!"
- Jouw talent telt**: Promoting **Fin Talent** with the text: "Meer weten over de sectorinitiatieven om jouw talent te boosten?"
- Bezoek ook**: A list of partner organizations including **Job4it**, **febelfin**, and **Belgisch Financieel Forum**.
- Women In Finance Charter**: Promoting **WOMEN IN FINANCE BELGIUM** with the text: "Febelfin en haar leden beseffen dat diverse teams belangrijk zijn en we waarderen jouw unieke ervaring, wat je geslacht, afkomst, leeftijd of parcours ook is."

Tot slot

2021 was uiteraard een jaar vol projecten, realisaties en verbintenissen. Het is nu tijd om ons volledig te richten op 2022, dat ook een uitdagend jaar belooft te worden. In ieder geval zal de volledige financiële sector zijn uiterste best doen om deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Dit jaar ligt de nadruk op het toenemende belang van ESG-aspecten en de impact ervan op beleggings- en financieringsactiviteiten. Aangezien de wereld voortdurend in beweging is, hebben ecologische en maatschappelijke veranderingen ook invloed op de bedrijfsmodellen van ondernemingen. Daarom zullen Febelfin en haar leden ondernemingen op een meer doorgedreven manier bewustmaken van het belang van duurzaamheid.

Een van de andere prioriteiten voor 2022 blijft digitale inclusie. Daarom investeert de financiële sector in een hele reeks initiatieven op dit vlak en ze is bereid om samen met de lokale overheden en tal van organisaties extra projecten op te zetten. Tegelijkertijd zal de sector de maatschappelijke ontwikkelingen op het vlak van digitaal bankieren en betalen blijven volgen.

Ook cybersecurity blijft voor de Belgische banken een belangrijke en permanente prioriteit. Het is een essentieel element in de strijd tegen fraude en oplichting, die voortdurend toenemen.

Daarnaast wil de sector de strijd tegen witwaspraktijken nog verder opvoeren en in 2022 zijn verantwoordelijkheid als waakhond op zich nemen. Ook andere kwesties zullen dit jaar op de agenda staan, zoals de Capital Markets Union, de Bankenunie, de vele belastingprojecten en de bescherming van consumenten en beleggers.

Tot slot wordt 2022 helaas ook gekenmerkt door een trieste actualiteit. Nu de oorlog woedt in Oekraïne, moeten de Belgische banken zich ook in deze bijzondere context mobiliseren. Zij passen daarom alle sancties toe waartoe de bevoegde internationale instanties hebben besloten, en zullen dit ook blijven doen. Ze staan ook klaar om niet alleen hun klanten te steunen, maar ook de vluchtelingen die hun land hebben moeten ontvluchten. Wat er ook gebeurt, de sector zal de ontwikkeling van dit conflict en de gevolgen ervan op de voet volgen.

Tot slot zullen wij als Federatie onze leden blijven steunen met initiatieven die zijn afgestemd op onze strategische prioriteiten. Wij zullen ons blijven inzetten om onze leden en de samenleving als geheel te ondersteunen.

BIJLAGE : HET DUURZAAMHEIDSVERSLAG VAN FEBELFIN

Van een norm voor duurzaam beleggen tot digitale inclusie: Febelfin werkt al geruime tijd rond duurzaamheid, in de breedste zin van het woord.

In 2021 onderzocht het Febelfin-team opnieuw hoe we via onze kernactiviteiten een duurzame bijdrage kunnen leveren. Febelfin benadrukte de inspanningen en initiatieven waarmee ze als federatie van de financiële sector haar leden kan helpen en ondersteunen om hun positieve maatschappelijke impact te maximaliseren en zo de maatschappelijke bijdrage van de financiële sector aan de duurzame transitie te versterken. Samen met onze leden blijven wij werken aan oplossingen voor de maatschappelijke uitdaging

van “duurzamer worden” (bijvoorbeeld door het aanbieden van groene renovatieleningen en duurzame beleggingsproducten), maar ook aan maatschappelijke initiatieven om inclusie te bevorderen, zoals de universele bankdienst.

Febelfin denkt niet alleen duurzaam, maar wil ook duurzaam zijn en dit op een transparante manier communiceren naar haar leden en stakeholders.

In het onderstaand overzicht lichten we een aantal realisaties toe op het vlak van “milieu”, “maatschappij” en “governance” (ESG). Daarbij wordt een verband gelegd met de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (DOD).

ENVIRONMENT

13 CLIMATE ACTION

Algemeen:

- Ondersteuning van de leden bij de integratie van de Europese taxonomie
- Ondersteuning van de energierenovatie van gebouwen (particulieren en bedrijven) via hypothecaire leningen
- Leden helpen om voorkeuren op het vlak van duurzaamheid te integreren in beleggersprofielen en regels voor de bescherming van beleggers (MiFID)
- Ondernemingen bewustmaken van het belang van duurzaamheid en ESG-rapportering en individuele ondersteuning van ondernemingen door de leden op het vlak van klimaattransitie en investeringsplanning

Intern bestuur:

- Inspanningen op het gebied van intern mobiliteitsbeleid: elektrische fiets; mogelijkheid om de fiets en elektrische wagens op te laden; flexibel mobiliteitsbudget...
- Interne energiebesparende maatregelen: aandacht voor elektriciteitsbesparing, verwarming en verlichting, zonnepanelen, groene daken, beperkt gebruik van printers, duurzaam beleid inzake afvalverwerking en recycling, enz.

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

- Beheer en ontwikkeling van een norm voor "duurzame financiële producten" (Towards Sustainability-label)
- Ontwikkeling van financieringsoplossingen om de circulaire economie te ondersteunen, met name via financiële leasing: charter rond circulaire economie
- Ondersteuning van de leden bij de toenemende integratie van ESG-aspecten (bv. communicatie over ESG-verslagen, ...)

SOCIAL

1 NO POVERTY

- Ontwikkeling en verstrekking van steunmaatregelen in het kader van de coronacrisis aan particulieren en ondernemingen
- Talrijke acties en samenwerkingsverbanden op het gebied van digitale inclusie, met name voor kwetsbare groepen
- Verantwoord lenen en bestrijding van overmatige schuldenlast
- Handhaving van de toegankelijkheid van bankdiensten door het aanbieden van basisbankdiensten aan particulieren en het invoeren van de universele bankdienst (UBD) en de 10 actiepunten om (digitale) inclusie te stimuleren

4 QUALITY EDUCATION

- Tal van initiatieven op het gebied van financiële en digitale geletterdheid voor verschillende doelgroepen
- Sensibilisering van het grote publiek rond cybersecurity
- Infosessies over digitaal bankieren, betalingen en veiligheid

5 GENDER EQUALITY

10 REDUCED INEQUALITIES

- Acties en campagnes om de genderdiversiteit en inclusie in de sector te verbeteren (bv. inclusiecampagne en ontwikkeling van tools om inclusie te verbeteren)
- Acties en initiatieven om alle vormen van discriminatie (afkomst, godsdienst, enz.) te bestrijden
- Samenwerking met andere sectoren en ondernemingen voor meer gendergelijkheid (bv. inclusieve panels)
- Project Women in Finance
- Aanstelling van een inclusiecoördinator die het inclusiebeleid intern en extern verder ontwikkelt

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

- Creëren van instrumenten om investeringen te kanaliseren naar economische overgang en transitie
- Inspanningen om de financiële sector te positioneren als een aantrekkelijke werkgever
- Investeren in permanente opleiding van het personeel
- Initiatieven om het evenwicht tussen werk en privéleven te controleren, met inbegrip van het structurele kader voor telewerken
- Initiatieven om het personeel bij de digitale omschakeling te begeleiden
- Inspanningen voor loononderhandelingen en handhaving van een aantrekkelijk loonpakket
- Intern personeelsbeleid: mogelijkheid tot telewerken; flexibele werktijden; aandacht voor diversiteit; genderneutrale vacatures; opleiding; aandacht voor ergonomie en mogelijke stressfactoren op het werk...

GOVERNANCE

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

- Intern bestuur van Febelfin: een steeds groter deel van de beschikbare reserves beleggen in duurzame producten (fondsen)

16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS

- Initiatieven en nieuwe wetgeving om financiële criminaliteit en witwaspraktijken tegen te gaan
- Ondersteuning van de leden bij de toepassing van internationale embargo's
- Ondersteuning van initiatieven om de interne controle- en nalevingsprocedures voortdurend bij te werken
- De leden bijstaan bij de toepassing van de nationale en internationale belastingwetgeving met het oog op de correcte inning van de verschuldigde belastingen

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

- Talrijke partnerschappen met federale, regionale en lokale overheden, ngo's, sociale organisaties en tal van andere instellingen om de bovengenoemde doelstellingen te verwezenlijken en te ontwikkelen
- Het creëren van de functie "Director Sustainability" om het duurzaamheidsbeleid zoveel mogelijk te ontwikkelen en uit te breiden, zowel intern als extern

Document opgesteld en uitgevoerd door het Communication team van Febelfin

Koning Albert II-laan 19, 1210 Brussel

Voltooid in maart 2022.

Belgische Federatie van de financiële sector

www.febelfin.be